

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (όγδοο τμήμα)

της 29ης Μαρτίου 2012 *

«Ανταγωνισμός — Κατάχρηση δεσπόζουσας θέσεως — Ισπανικές αγορές της ευρυζωνικής προσβάσεως στο Διαδίκτυο — Απόφαση με την οποία διαπιστώνεται παράβαση του άρθρου 82 ΕΚ — Καθορισμός των τιμών — Συμπίεση των περιθωρίων κέρδους — Καλόπιστη συνεργασία — Ultra vires εφαρμογή του άρθρου 82 ΕΚ — Ασφάλεια δικαίου — Προστασία της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης»

Στην υπόθεση T-398/07,

Βασίλειο της Ισπανίας, εκπροσωπούμενο από τον N. Díaz Abad, abogado del Estado,

προσφεύγον,

κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τους F. Castillo de la Torre, É. Gippini Fournier και την K. Mojzesowicz,

καθής,

με αντικείμενο προσφυγή περί ακυρώσεως της αποφάσεως C(2007) 3196 τελικό της Επιτροπής, της 4ης Ιουλίου 2007, σχετικής με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 82 [ΕΚ] (υπόθεση COMP/38.784 — Wanadoo España κατά Telefónica),

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (όγδοο τμήμα),

συγκείμενο από τους L. Truchot, πρόεδρο, M.E. Martins Ribeiro (εισηγήτρια) και H. Kanninen, δικαστές,

γραμματέας: J. Palacio González, κύριος υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 8ης Ιουνίου 2011,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η ισπανική.

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

- 1 Η Telefónica SA είναι η μητρική εταιρία του ομίλου Telefónica, πρώην κρατικής μονοπωλιακής επιχείρησης στον τομέα των τηλεπικοινωνιών στην Ισπανία. Κατά το διάστημα το οποίο αφορά η απόφαση C(2007) 3196 τελικό της Επιτροπής, της 4ης Ιουλίου 2007, σχετική με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 82 [ΕΚ] (υπόθεση COMP/38.784 — Wanadoo España κατά Telefónica) (στο εξής: προσβαλλομένη απόφαση), ήτοι από τον Σεπτέμβριο του 2001 έως τον Δεκέμβριο του 2006, η Telefónica παρείχε υπηρεσίες υψηλής ταχύτητας προσβάσεως στο Διαδίκτυο μέσω της θυγατρικής της, της Telefónica de España SAU (στο εξής: TESAU), καθώς και δύο άλλων θυγατρικών, των Telefónica Data de España SAU και Terra Networks España SA, οι οποίες συγχωνεύθηκαν με την TESAU στις 30 Ιουνίου και στις 7 Ιουλίου 2006 αντιστοίχως (αιτιολογικές σκέψεις 11, 13 και 19 έως 21 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Η Telefónica και οι θυγατρικές της (στο εξής καλούμενες από κοινού «Telefónica») αποτελούσαν μία και μόνη οικονομική ενότητα καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου την οποία αφορούσε η έρευνα (αιτιολογική σκέψη 12 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 2 Πριν την πλήρη ελευθέρωση των αγορών των τηλεπικοινωνιών το 1998, η Telefónica ανήκε στο Ισπανικό Δημόσιο και είχε εκ του νόμου μονοπώλιο για τη λιανική παροχή υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών με σταθερή γραμμή. Σήμερα, εκμεταλλεύεται το μόνο δίκτυο σταθερής τηλεφωνίας εθνικών διαστάσεων (αιτιολογική σκέψη 13 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 3 Στις 11 Ιουλίου 2003, η Wanadoo España SL (νυν France Telecom España SA) υπέβαλε καταγγελία ενώπιον της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ισχυριζόμενη ότι το περιθώριο κέρδους μεταξύ των τιμών χονδρικής τις οποίες οι θυγατρικές της Telefónica εφάρμοζαν ως προς τους ανταγωνιστές τους για την χονδρική παροχή εντός της Ισπανίας υπηρεσιών υψηλής ταχύτητας προσβάσεως στο Διαδίκτυο και των τιμών λιανικής τις οποίες εφάρμοζαν ως προς τους τελικούς χρήστες δεν ήταν επαρκές ώστε οι ανταγωνιστές της Telefónica να είναι σε θέση να την ανταγωνισθούν (αιτιολογική σκέψη 26 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 4 Στις 18 Νοεμβρίου 2004, η Επιτροπή απηύθυνε αίτηση παροχής πληροφοριών στην Comisión del Mercado de las Telecomunicaciones (CMT, επιτροπή της αγοράς τηλεπικοινωνιών της Ισπανίας).
- 5 Στις 17 Δεκεμβρίου 2004, η Επιτροπή απηύθυνε ηλεκτρονικό μήνυμα στη CMT, προκειμένου να της παρασχεθούν συμπληρωματικές πληροφορίες σε σχέση με τις ζητηθείσες στις 18 Νοεμβρίου 2004. Της απέστειλε επίσης αίτηση παροχής συμπληρωματικών πληροφοριών στις 17 Ιανουαρίου 2005.
- 6 Στις 20 Δεκεμβρίου 2004, στις 26 Ιανουαρίου και στις 2 Φεβρουαρίου 2005, η CMT απάντησε στις αιτήσεις παροχής πληροφοριών της Επιτροπής της 18ης Νοεμβρίου και της 17ης Δεκεμβρίου 2004 και της 17ης Ιανουαρίου 2005.
- 7 Στις 20 Φεβρουαρίου 2006, η Επιτροπή απηύθυνε ανακοίνωση αιτιάσεων στην Telefónica, η οποία απάντησε στις 19 Μαΐου 2006 (αιτιολογική σκέψη 27 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 8 Στις 15 Μαΐου 2006, η Επιτροπή πληροφόρησε τη CMT ότι, σε περίπτωση που επιθυμούσε να μετάσχει στην ακρόαση, έπρεπε να υποβάλει σχετικό αίτημα στον σύμβουλο ακροάσεων. Στις 24 Μαΐου 2006, η Επιτροπή απηύθυνε στη CMT μη εμπιστευτικό κείμενο της ανακοινώσεως αιτιάσεων και την κάλεσε να υποβάλει εγγράφως τα σχόλιά της.
- 9 Διεξήχθη ακρόαση στις 12 και στις 13 Ιουνίου 2006, κατόπιν αιτήματος της Telefónica. Η τελευταία, η καταγγέλλουσα και οι ενδιαφερόμενοι τρίτοι είχαν την ευκαιρία να αναπτύξουν τις απόψεις τους και να διατυπώσουν τα σχόλιά τους επί των προβλημάτων τα οποία έθεσε η Επιτροπή με την

ανακοίνωση αιτιάσεων (αιτιολογική σκέψη 30 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Η CMT ανέπτυξε προφορικές παρατηρήσεις. Στις 26 Ιουνίου 2006, απάντησε σε πλείονες ερωτήσεις τις οποίες υπέβαλε η καταγγέλλουσα κατά την ακρόαση.

- 10 Στις 11 Ιανουαρίου 2007, η Επιτροπή απηύθυνε έγγραφο στην Telefónica, με το οποίο την κάλεσε να της γνωστοποιήσει τα σχόλιά της επί των συμπερασμάτων τα οποία η Επιτροπή σκόπευε να αντλήσει με βάση νέα πραγματικά περιστατικά των οποίων δεν έγινε μνεία στην ανακοίνωση των αιτιάσεων. Η Telefónica απάντησε στο έγγραφο αυτό στις 12 Φεβρουαρίου 2007 (αιτιολογική σκέψη 31 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 11 Στις 12 Ιουνίου 2007, ο πρόεδρος της CMT απέστειλε έγγραφο στην Επιτροπή, με το οποίο την πληροφόρησε για τις συνέπειες της προσβαλλομένης αποφάσεως από κανονιστικής απόψεως και εξέφρασε τη λύπη του για την έλλειψη αποτελεσματικής συνεργασίας μεταξύ της Επιτροπής και της CMT κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Η Επιτροπή απάντησε στο έγγραφο αυτό με έγγραφο της 21ης Αυγούστου 2007.
- 12 Στις 14 Ιουνίου 2007, διεξήχθη σύσκεψη μεταξύ της Επιτροπής και της CMT.
- 13 Στις 15 Ιουνίου 2007, η CMT παρέστη, ως πραγματογνώμων, σε σύσκεψη της συμβουλευτικής επιτροπής συμπράξεων και δεσποζουσών θέσεων, προβλεπόμενης στο άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΚ) 1/2003 του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2002, για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 [ΕΚ] και 82 [ΕΚ] (ΕΕ 2003, L 1, σ. 1).

Η προσβαλλομένη απόφαση

- 14 Στις 4 Ιουλίου 2007, η Επιτροπή εξέδωσε την προσβαλλομένη απόφαση, η οποία αποτελεί το αντικείμενο της υπό κρίση προσφυγής.
- 15 Πρώτον, με την προσβαλλομένη απόφαση, η Επιτροπή επισήμανε τρεις σχετικές αγορές προϊόντων, ήτοι μια αγορά λιανικής και δύο αγορές χονδρικής παροχής υπηρεσιών υψηλής ταχύτητας προσβάσεως στο Διαδίκτυο (αιτιολογικές σκέψεις 145 έως 208 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 16 Η σχετική αγορά λιανικής περιλαμβάνει, κατά την προσβαλλομένη απόφαση, όλα τα μη διαφοροποιημένα προϊόντα υψηλής ταχύτητας, είτε παρέχονται μέσω ADSL (Asymmetric Digital Subscriber Line, ασύμμετρης ψηφιακής συνδρομητικής γραμμής) είτε μέσω κάθε άλλης τεχνολογίας, διατιθέμενα στο «ευρύ κοινό», για ιδιωτική ή επαγγελματική χρήση. Αντιθέτως, δεν περιλαμβάνει τις υπηρεσίες υψηλής ταχύτητας προσβάσεως στο Διαδίκτυο κατά παραγγελία, οι οποίες απευθύνονται κυρίως προς τους «μεγάλους πελάτες» (αιτιολογική σκέψη 153 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 17 Όσον αφορά τις αγορές χονδρικής, η Επιτροπή επισήμανε ότι ήταν διαθέσιμες τρεις κύριες προσφορές χονδρικής, ήτοι μια προσφορά αναφοράς για την αποδεσμοποίηση του τοπικού βρόχου, την οποία εμπορευόταν μόνον η Telefónica, μια περιφερειακή προσφορά χονδρικής (GigADSL, στο εξής: περιφερειακό προϊόν χονδρικής), την οποία επίσης εμπορευόταν μόνον η Telefónica, και πλείονες εθνικές προσφορές χονδρικής, τις οποίες εμπορευόταν τόσο η Telefónica (ADSL-IP και ADSL-IP Total, στο εξής: εθνικό προϊόν λιανικής) όσο και οι άλλοι επιχειρηματίες βάσει της αποδεσμοποίησης του τοπικού βρόχου και/ή του περιφερειακού προϊόντος χονδρικής (αιτιολογική σκέψη 75 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 18 Προκειμένου να ορίσει τις σχετικές αγορές χονδρικής εν προκειμένω, η Επιτροπή εξέτασε αν τα περιγραφέντα στην προηγούμενη σκέψη προϊόντα χονδρικής προσβάσεως ανήκαν στην ίδια αγορά προϊόντων ή σε αυτοτελείς αγορές προϊόντων (αιτιολογική σκέψη 162 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Συναφώς, η Επιτροπή έκρινε ότι δεν υπήρχε δυνατότητα υποκαταστάσεως μεταξύ του περιφερειακού προϊόντος χονδρικής και της αποδεσμοποίησης του τοπικού βρόχου (αιτιολογικές

σκέψεις 163 έως 182 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Η Επιτροπή έκρινε επίσης ότι δεν υπήρχε επαρκής δυνατότητα υποκαταστάσεως μεταξύ του περιφερειακού και του εθνικού προϊόντος χονδρικής (αιτιολογικές σκέψεις 183 έως 195 της προσβαλλομένης αποφάσεως), διευκρινίζοντας συγχρόνως ότι τα ακριβή όρια μεταξύ της περιφερειακής και της εθνικής αγοράς χονδρικής δεν ήταν καθοριστικά, λαμβανομένης υπόψη της δεσπόζουσας θέσεως της Telefónica σε καθεμία από τις αγορές αυτές (αιτιολογική σκέψη 195 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Τέλος, η Επιτροπή έκρινε ότι δεν μπορούσε να θεωρηθεί ότι υπήρχε δυνατότητα υποκαταστάσεως μεταξύ των υπηρεσιών υψηλής ταχύτητας προσβάσεως στο Διαδίκτυο πλην του ADSL, και ιδίως του καλωδίου, και των προσφορών ADSL (αιτιολογικές σκέψεις 196 έως 207 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Η Επιτροπή συνεπέρανε ότι οι σχετικές αγορές χονδρικής τις οποίες αφορά η προσβαλλομένη απόφαση περιλαμβάνουν το περιφερειακό και το εθνικό προϊόν χονδρικής πώλησεως, εξαιρουμένων των υπηρεσιών χονδρικής μέσω καλωδίου και των υπηρεσιών πλην του ADSL (αιτιολογικές σκέψεις 6 και 208 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

- 19 Οι σχετικές γεωγραφικές αγορές χονδρικής και λιανικής είναι, κατά την προσβαλλομένη απόφαση, εθνικών διαστάσεων (ισπανική επικράτεια) (αιτιολογική σκέψη 209 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 20 Δεύτερον, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η Telefónica κατείχε δεσπόζουσα θέση και στις δύο σχετικές αγορές χονδρικής (αιτιολογικές σκέψεις 223 έως 242 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Ως εκ τούτου, κατά το υπό εξέταση διάστημα, η Telefónica κατείχε το μονοπώλιο της παροχής του περιφερειακού προϊόντος χονδρικής και άνω του 84 % της αγοράς του εθνικού προϊόντος χονδρικής (αιτιολογικές σκέψεις 223 και 235 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Κατά την προσβαλλομένη απόφαση (αιτιολογικές σκέψεις 243 έως 277), η Telefónica κατείχε δεσπόζουσα θέση και στην αγορά λιανικής.
- 21 Τρίτον, η Επιτροπή εξέτασε αν η Telefónica είχε καταχρασθεί τη δεσπόζουσα θέση της στις σχετικές αγορές (αιτιολογικές σκέψεις 278 έως 294 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Συναφώς, η Επιτροπή έκρινε ότι η Telefónica είχε παραβεί το άρθρο 82 ΕΚ, επιβάλλοντας υπερβολικά υψηλές τιμές στους ανταγωνιστές της, υπό τη μορφή συμπίεσεως των περιθωρίων κέρδους μεταξύ των τιμών λιανικής προσβάσεως υψηλής ταχύτητας στο Διαδίκτυο οι οποίες εφαρμόζονταν ως προς το «ευρύ κοινό» στην Ισπανία και των τιμών χονδρικής προσβάσεως υψηλής ταχύτητας στο Διαδίκτυο σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, κατά το διάστημα μεταξύ του Σεπτεμβρίου του 2001 και του Δεκεμβρίου του 2006 (αιτιολογική σκέψη 694 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 22 Προκειμένου να διαπιστώσει την ύπαρξη συμπίεσεως των περιθωρίων κέρδους εν προκειμένω, η Επιτροπή υπενθύμισε, πρώτον, το κανονιστικό πλαίσιο εντός του οποίου η Telefónica είχε παράσχει προϊόντα περιφερειακής και εθνικής χονδρικής πώλησεως, ιδίως δε την υποχρέωση που επέβαλε το ισπανικό δίκαιο στην Telefónica να παρέχει υπό δίκαιους όρους χονδρική πρόσβαση στο Διαδίκτυο σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Η Επιτροπή υπενθύμισε επίσης την υποχρέωση που επιβλήθηκε από τη CMT στην Telefónica, από τον Μάρτιο του 1999, να παρέχει το περιφερειακό προϊόν χονδρικής και επισήμανε ότι η Telefónica είχε αρχίσει να παρέχει το προϊόν της ADSL-IP Total με δική της πρωτοβουλία ήδη από τον Σεπτέμβριο του 1999, ενώ η CMT είχε επιβάλει στην Telefónica την υποχρέωση παροχής προσβάσεως στο ADSL-IP από τον Απρίλιο του 2002 (αιτιολογικές σκέψεις 288 και 289 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 23 Δεύτερον, όσον αφορά τη μέθοδο υπολογισμού της συμπίεσεως των περιθωρίων κέρδους, η Επιτροπή έκρινε, πρώτον, ότι το επίπεδο αποτελεσματικότητας των ανταγωνιστών της Telefónica έπρεπε να εκτιμηθεί με γνώμονα το κόστος της τελευταίας σε μεταγενέστερο στάδιο (μέθοδος του «εξίσου αποτελεσματικού ανταγωνιστή») (αιτιολογικές σκέψεις 311 έως 315 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Δεύτερον, ότι η πρόσφορη μέθοδος για την αξιοποίηση των δαπανών ήταν, εν προκειμένω, η μέθοδος του μακροπρόθεσμου μέσου αυξητικού κόστους (στο εξής: MMAK) (αιτιολογικές σκέψεις 316 έως 324 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Τρίτον, ότι η εκτίμηση της κερδοφορίας σε βάθος χρόνου μπορούσε να πραγματοποιηθεί σύμφωνα με δύο μεθόδους, δηλαδή τη λεγόμενη μέθοδο «ανά χρονικό διάστημα» και τη μέθοδο των προεξοφλημένων ταμειακών ροών (αιτιολογικές σκέψεις 325 έως 385 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Τέταρτον, ότι ο υπολογισμός της συμπίεσεως των περιθωρίων κέρδους

έπρεπε να πραγματοποιηθεί βάσει του χαρτοφυλακίου των υπηρεσιών που εμπορευόταν η Telefónica στη σχετική αγορά λιανικής (αιτιολογικές σκέψεις 386 έως 388 της προσβαλλομένης αποφάσεως)· και, πέμπτον, όσον αφορά την επιλογή των στοιχείων του προγενέστερου σταδίου, για τον υπολογισμό της δυνατότητας αναπαραγωγής των τιμών σε μεταγενέστερο στάδιο, ότι οι τιμές της Telefónica έπρεπε να είναι δυνατό να αναπαραχθούν από έναν εξίσου αποτελεσματικό ανταγωνιστή ο οποίος χρησιμοποιεί ένα τουλάχιστον προϊόν χονδρικής της Telefónica σε καθεμία από τις σχετικές αγορές χονδρικής (αιτιολογικές σκέψεις 389 έως 396 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

- 24 Τρίτον, η Επιτροπή υπολόγισε αν η διαφορά μεταξύ των τιμών της Telefónica στο μεταγενέστερο και στο προγενέστερο στάδιο κάλυπτε τουλάχιστον το MMAK της Telefónica σε μεταγενέστερο στάδιο (αιτιολογικές σκέψεις 397 έως 511 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Εφαρμόζοντας την περιγραφείσα στην προηγούμενη σκέψη μεθοδολογία, η Επιτροπή υπολόγισε τις τιμές λιανικής της Telefónica που δεν ήταν δυνατό να αναπαραχθούν βάσει του εθνικού ή του περιφερειακού προϊόντος αυτής, από τον Σεπτέμβριο του 2001 έως τον Δεκέμβριο του 2006 (αιτιολογικές σκέψεις 512 έως 542 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 25 Τέταρτον, όσον αφορά τα αποτελέσματα της καταχρήσεως, η Επιτροπή πιθανολόγησε ότι η συμπεριφορά της Telefónica περιορίσε την ικανότητα των επιχειρηματιών που προσφέρουν σύνδεση ADSL να αναπτύσσονται διαρκώς στην αγορά λιανικής και ότι ζημίωσε τους τελικούς χρήστες. Έκρινε επίσης ότι η συμπεριφορά της Telefónica είχε συγκεκριμένα αποτελέσματα αποκλεισμού από την αγορά και προκάλεσε βλάβη στους καταναλωτές (αιτιολογικές σκέψεις 544 έως 618 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 26 Πέμπτον, η Επιτροπή επισήμανε ότι η συμπεριφορά της Telefónica δεν ήταν αντικειμενικά δικαιολογημένη και δεν είχε προκαλέσει βελτίωση της αποτελεσματικότητας (αιτιολογικές σκέψεις 619 έως 664 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 27 Τέλος, έκτον, η Επιτροπή επισήμανε ότι η Telefónica διέθετε περιθώριο χειρισμών προκειμένου να αποφύγει τη συμπίεση των περιθωρίων κέρδους. Συγκεκριμένα, η Telefónica μπορούσε να αυξήσει τις τιμές λιανικής ή να μειώσει τα τέλη χονδρικής. Η Επιτροπή προσέθεσε ότι οι αποφάσεις της CMT περί της συμπίεσεως των περιθωρίων κέρδους οι οποίες απευθύνθηκαν στην Telefónica δεν ήταν δυνατό να αποκλείσουν την ευθύνη της τελευταίας (αιτιολογικές σκέψεις 665 έως 694 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 28 Τέταρτον, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι εν προκειμένω επηρεάστηκε το μεταξύ κρατών μελών εμπόριο, δεδομένου ότι η τιμολογιακή πολιτική της Telefónica αφορούσε τις υπηρεσίες προσβάσεως στο Διαδίκτυο τις οποίες παρείχε ένας κατέχων δεσπόζουσα θέση επιχειρηματίας και οι οποίες κάλυπταν ολόκληρη την ισπανική επικράτεια, που αποτελεί σημαντικό μέρος της εσωτερικής αγοράς (αιτιολογικές σκέψεις 695 έως 697 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 29 Για τον υπολογισμό του ύψους του προστίμου, η Επιτροπή εφάρμοσε, στην προσβαλλομένη απόφαση, τη μεθοδολογία που εκτίθεται στις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 και του άρθρου 65, παράγραφος 5, [AX] (ΕΕ 1998, C 9, σ. 3). Η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση και τον αντίκτυπο της καταχρηστικής συμπεριφοράς, καθώς και το μέγεθος της σχετικής γεωγραφικής αγοράς, έκρινε ότι η παράβαση έπρεπε να χαρακτηριστεί ως «πολύ σοβαρή», ακόμη και αν η σοβαρότητά της δεν υπήρξε κατ' ανάγκην ομοιόμορφη καθ' όλη την υπό εξέταση περίοδο. Κατά την προσβαλλομένη απόφαση, για τον προσδιορισμό του αρχικού ποσού του προστίμου, ανερχόμενου σε 90 000 000 ευρώ, ελήφθη υπόψη ότι η σοβαρότητα της καταχρηστικής πρακτικής κατέστη σαφέστερη κατά τη διάρκεια της υπό εξέταση περιόδου και ιδίως μετά την έκδοση της αποφάσεως 2003/707/EK της Επιτροπής, της 21ης Μαΐου 2003, σχετικά με διαδικασία δυνάμει του άρθρου 82 της Συνθήκης ΕΚ (Υποθέσεις COMP/C-1/37.451, 37.578, 37.579 — Deutsche Telekom AG (ΕΕ L 263, σ. 9) (αιτιολογικές σκέψεις 738 έως 757 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

- 30 Το αρχικό ποσό του προστίμου πολλαπλασιάστηκε με συντελεστή 1,25, προκειμένου να ληφθεί υπόψη η σημαντική οικονομική δυνατότητα της Telefónica και για να διασφαλισθεί ότι το πρόστιμο θα έχει αρκούντως αποτρεπτικό χαρακτήρα, οπότε το αρχικό ποσό του προστίμου ανήλθε σε 112 500 000 ευρώ (αιτιολογική σκέψη 758 της προσβαλλομένης απόφασης).
- 31 Δεδομένου ότι η παράβαση διήρκεσε από τον Σεπτέμβριο του 2001 έως τον Δεκέμβριο του 2006, ήτοι πέντε έτη και τέσσερις μήνες, η Επιτροπή προσαύξησε το αρχικό ποσό του προστίμου κατά 50 %. Ως εκ τούτου, το βασικό ποσό του προστίμου ανήλθε σε 168 750 000 ευρώ (αιτιολογικές σκέψεις 759 έως 761 της προσβαλλομένης απόφασης).
- 32 Βάσει των διαθέσιμων αποδεικτικών στοιχείων, η Επιτροπή έκρινε ότι μπορούσε να γίνει δεκτή εν προκειμένω η ύπαρξη ορισμένων ελαφρυντικών περιστάσεων, διότι, κατά τη διάρκεια μέρους της υπό εξέταση περιόδου, οι τιμές της Telefónica υπέκειντο σε τομεακή ρύθμιση. Ως εκ τούτου το ποσό του προστίμου της Telefónica μειώθηκε κατά 10 %, μολονότι αυτή διέθετε, κατά την Επιτροπή, σαφώς ευρύτερο περιθώριο ελιγμών για τον καθορισμό των τιμών της, οπότε το ποσό του προστίμου ανήλθε σε 151 875 000 ευρώ (αιτιολογικές σκέψεις 765 και 766 της προσβαλλομένης απόφασης).
- 33 Το διατακτικό της προσβαλλομένης απόφασης έχει ως εξής:

«Άρθρο 1

[Η Telefónica] και [η TESAU] υπέπεσαν σε παράβαση του άρθρου 82 ΕΚ, διότι εφάρμοσαν υπερβολικά υψηλές τιμές, υπό τη μορφή δυσαναλογίας μεταξύ των τιμών χονδρικής και των τιμών λιανικής για την ευρυζωνική πρόσβαση, μεταξύ των του Σεπτεμβρίου του 2001 και του Δεκεμβρίου του 2006.

Άρθρο 2

Για τη διαπιστωθείσα στο άρθρο 1 παράβαση, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους 151 875 000 ευρώ αλληλεγγύως και εις ολόκληρον στην [Telefónica] και στην [TESAU].»

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 34 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου [νυν Γενικού Δικαστηρίου] στις 31 Οκτωβρίου 2007, το Βασίλειο της Ισπανίας άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.
- 35 Το Βασίλειο της Ισπανίας ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση,
 - να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.
- 36 Η Επιτροπή ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να απορρίψει την προσφυγή,
 - να καταδικάσει το Βασίλειο της Ισπανίας στα δικαστικά έξοδα.
- 37 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Γενικό Δικαστήριο (όγδοο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία. Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν προφορικά στις ερωτήσεις του Γενικού Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 8ης Ιουνίου 2011.

Σκεπτικό

38 Προς στήριξη της προσφυγής του, το Βασίλειο της Ισπανίας προβάλλει πέντε λόγους ακυρώσεως. Ο πρώτος λόγος αφορά παράβαση της υποχρέωσης καλόπιστης συνεργασίας την οποία προβλέπουν το άρθρο 10 ΕΚ και το άρθρο 7, παράγραφος 2, της οδηγίας 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγίας-πλαίσιου) (ΕΕ L 108, σ. 33). Ο δεύτερος αφορά παράβαση του άρθρου 82 ΕΚ, λόγω πρόδηλης πλάνης εκτιμήσεως της Επιτροπής. Ο τρίτος αφορά την *ultra vires* εφαρμογή του άρθρου 82 ΕΚ. Ο τέταρτος αφορά παραβίαση της αρχής της ασφαλείας δικαίου. Τέλος, ο πέμπτος αφορά την παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παράβαση της υποχρέωσης καλόπιστης συνεργασίας την οποία προβλέπουν το άρθρο 10 ΕΚ και το άρθρο 7, παράγραφος 2, της οδηγίας-πλαίσιου

39 Με τον πρώτο λόγο ακυρώσεως, το Βασίλειο της Ισπανίας υποστηρίζει ότι η Επιτροπή παραβίασε την υποχρέωσή της για καλόπιστη συνεργασία με τη CMT, την οποία προβλέπουν το άρθρο 10 ΕΚ και το άρθρο 7, παράγραφος 2, της οδηγίας-πλαίσιου, κατά τη διάρκεια της επίμαχης διοικητικής διαδικασίας.

40 Υπενθυμίζεται ότι την υποχρέωση καλόπιστης συνεργασίας, την οποία επιβάλλει το άρθρο 10 ΕΚ, υπέχουν όλες οι αρχές των κρατών μελών, όταν δρουν εντός του πλαισίου των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και τα θεσμικά όργανα της Ένωσης, τα οποία υπέχουν αμοιβαία υποχρέωση καλόπιστης συνεργασίας με τα κράτη μέλη (διάταξη του Δικαστηρίου της 13ης Ιουλίου 1990, C-2/88 IMM, Zwartveld κ.λπ., Συλλογή 1990, σ. I-3365, σκέψη 17· βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Οκτωβρίου 2002, C-94/00, Roquette Frères, Συλλογή 2002, σ. I-9011, σκέψη 31 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Όταν, όπως εν προκειμένω, οι αρχές της Ένωσης και οι εθνικές αρχές καλούνται να συνεργαστούν για την υλοποίηση των σκοπών της Συνθήκης, ασκώντας συντονισμένα τις αρμοδιότητές τους, η συνεργασία αυτή έχει ιδιαίτερα ουσιώδη χαρακτήρα (προπαρατεθείσα απόφαση Roquette Frères, σκέψη 32).

41 Ως προς το παραδεκτό του σκέλους του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως το οποίο αφορά παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 2, της οδηγίας-πλαίσιου, το οποίο αμφισβητείται από την Επιτροπή, επισημαίνεται, όπως επισήμανε και η Επιτροπή, ότι το Βασίλειο της Ισπανίας, στο πλαίσιο του υπό κρίση λόγου, υποστήριξε απλώς και μόνον ότι το περιεχόμενο της υποχρέωσης συνεργασίας δεν μπορεί να περιορίζεται σε ένα μηχανισμό κοινοποίησε των σχεδίων μέτρων εκ μέρους των εθνικών ρυθμιστικών αρχών (στο εξής: EPA) και σε παρατηρήσεις τις οποίες υποβάλλει στη συνέχεια η Επιτροπή και δεν διατύπωσε επιχειρήματα προκειμένου να αποδείξει ότι παραβιάστηκε η διάταξη αυτή.

42 Ερωτηθέν κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ως προς την επιρροή την οποία ασκεί εν προκειμένω η διάταξη αυτή, το Βασίλειο της Ισπανίας δήλωσε ότι η εν λόγω διάταξη συνιστά εκπλήρωση, εντός του κανονιστικού πλαισίου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, της υποχρέωσης καλόπιστης συνεργασίας την οποία προβλέπει το άρθρο 10 ΕΚ.

43 Από το άρθρο 21 του Οργανισμού του Δικαστηρίου και από το άρθρο 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου προκύπτει ότι το δικόγραφο της προσφυγής πρέπει να περιέχει το αντικείμενο της διαφοράς και συνοπτική έκθεση των ισχυρισμών των οποίων γίνεται επίκληση. Τα στοιχεία αυτά πρέπει να είναι αρκούντως σαφή και ακριβή ώστε ο καθού να είναι σε θέση να προετοιμάσει την άμυνά του και το Γενικό Δικαστήριο να αποφανθεί επί της προσφυγής, ενδεχομένως, χωρίς άλλα στοιχεία προς στήριξή της. Προς κατοχύρωση της ασφαλείας δικαίου και της ορθής απονομής της δικαιοσύνης, πρέπει, προκειμένου μία προσφυγή να είναι

παραδεκτή, τα ουσιώδη πραγματικά και νομικά στοιχεία επί των οποίων αυτή ερείδεται να προκύπτουν, τουλάχιστον συνοπτικώς, πλην όμως κατά τρόπον συνεπή και κατανοητό, από το ίδιο το δικόγραφο (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 17ης Σεπτεμβρίου 2007, T-201/04, Microsoft κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2007, σ. II-3601, σκέψη 94 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 44 Εξάλλου, η αόριστη επίκληση λόγων ακυρώσεως στο δικόγραφο της προσφυγής δεν ανταποκρίνεται στις επιταγές του Κανονισμού Διαδικασίας, πρέπει δε σ' αυτό να διευκρινίζονται οι λόγοι στους οποίους στηρίζεται η προσφυγή (απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Δεκεμβρίου 1961, 19/60, 21/60, 2/61 και 3/61, Fives Lille Cail κ.λπ. κατά Ανωτάτης Αρχής, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 631, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 18ης Δεκεμβρίου 2008, T-455/05, Componenta κατά Επιτροπής, που δεν έχει δημοσιευθεί στη Συλλογή, σκέψη 45).
- 45 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το Βασίλειο της Ισπανίας δεν έχει διατυπώσει αρκούντως σαφή επιχειρηματολογία προς στήριξη του σκέλους του λόγου ακυρώσεως που αφορά την παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 2, της οδηγίας-πλασίου στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας που κατέληξε στην έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως. Συνεπώς, το σκέλος αυτό πρέπει να κριθεί απαράδεκτο, δεδομένου ότι δεν ανταποκρίνεται στις επιταγές της νομολογίας που υπομνήσθηκε στις σκέψεις 43 και 44 ανωτέρω.
- 46 Ως προς το βάσιμο του υπό κρίση λόγου, καθόσον αυτός αφορά την παράβαση του άρθρου 10 ΕΚ, πρέπει, πρώτον, να απορριφθεί το επιχείρημα του Βασιλείου της Ισπανίας ότι η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωση καλόπιστης συνεργασίας την οποία υπέχει, μη διασφαλίζοντας επαρκή συμμετοχή της CMT στη διοικητική διαδικασία.
- 47 Αφετέρου, υπογραμμίζεται, όσον αφορά τις σχέσεις που διαμορφώνονται στο πλαίσιο των διαδικασιών που κινεί η Επιτροπή κατ' εφαρμογήν των άρθρων 81 ΕΚ και 82 ΕΚ, ότι οι λεπτομέρειες εκπληρώσεως της υποχρέωσης καλόπιστης συνεργασίας που απορρέει από το άρθρο 10 ΕΚ και στην οποία υπόκειται η Επιτροπή στο πλαίσιο των σχέσεων της με τα κράτη μέλη διευκρινίσθηκαν ιδίως στα άρθρα 11 έως 16 του κανονισμού 1/2003, στο κεφάλαιο IV του κανονισμού αυτού, τιτλοφορούμενο «Συνεργασία». Οι διατάξεις αυτές δεν προβλέπουν την υποχρέωση της Επιτροπής να συμβουλευέται τις ΕΡΑ ούτε τη δυνατότητα της Επιτροπής, την οποία επικαλέσθηκε το Βασίλειο της Ισπανίας, να προβαίνει σε «κοινή δράση» με τις αρχές αυτές στο πλαίσιο των διαδικασιών που κινεί κατ' εφαρμογήν των άρθρων 81 ΕΚ και 82 ΕΚ.
- 48 Αφετέρου, διαπιστώνεται ότι πράγματι επετράπη στη CMT να μετάσχει στη διοικητική διαδικασία στην υπό κρίση υπόθεση. Συγκεκριμένα, αφενός, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 4 έως 6 ανωτέρω, η Επιτροπή απέστειλε στη CMT τρεις αιτήσεις παροχής πληροφοριών, στις οποίες αυτή απάντησε. Δεύτερον, η Επιτροπή γνωστοποίησε στη CMT, στις 24 Μαΐου 2006, μη εμπιστευτικό κείμενο της ανακοινώσεως αιτιάσεων. Την πληροφόρησε επίσης ότι είχε την ευχέρεια, ενδεχομένως, να της απευθύνει έγγραφα σχόλια επί της ανακοινώσεως αιτιάσεων ή ακόμη να διατυπώσει παρατηρήσεις ή να υποβάλει ερωτήσεις προφορικώς κατά την ακρόαση. Ωστόσο, η CMT δεν διατύπωσε καμία έγγραφη παρατήρηση. Τρίτον, το Βασίλειο της Ισπανίας δεν αμφισβητεί ότι πλείονες εκπρόσωποι της CMT ήταν παρόντες κατά την ακρόαση της 12ης και της 13ης Ιουνίου 2006 και ότι η CMT παρενέβη και προφορικώς κατά τη διάρκεια της ακρόασεως αυτής. Τέταρτον, στις 26 Ιουνίου 2006, η CMT απάντησε επίσης εγγράφως σε σειρά ερωτήσεων που υπέβαλε η καταγγέλλουσα κατά την ακρόαση. Πέμπτον, το Βασίλειο της Ισπανίας δεν αμφισβητεί το επιχείρημα της Επιτροπής ότι τα μέλη της ομάδας που είχε αναλάβει την υπόθεση συναντήθηκαν με τη CMT επανειλημμένως, προκειμένου να συζητήσουν περί της έρευνας. Έκτον, το Βασίλειο της Ισπανίας δεν αμφισβητεί τα επιχειρήματα της Επιτροπής ότι στις 14 Ιουνίου 2007 πλείονες εκπρόσωποι της CMT συναντήθηκαν μαζί της και διατύπωσαν παρατηρήσεις ως προς τη φρασεολογία ορισμένων αιτιολογικών σκέψεων της προσβαλλομένης αποφάσεως, οι οποίες ελήφθησαν υπόψη ενόψει της δεύτερης συνεδριάσεως της συμβουλευτικής επιτροπής του άρθρου 14 του κανονισμού 1/2003. Η CMT δεν υπέβαλε περαιτέρω σχόλια συναφώς. Εξάλλου, ένας πραγματογνώμονας της CMT μετέσχε σε συνεδρίαση της εν λόγω

συμβουλευτικής επιτροπής, η οποία διεξήχθη στις 15 Ιουνίου 2007. Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το Βασίλειο της Ισπανίας δεν διευκρινίζει, στην προσφυγή του, τους λόγους για τους οποίους η συμμετοχή της CMT, όπως περιγράφεται ανωτέρω, δεν υπήρξε επαρκής εν προκειμένω.

- 49 Συναφώς, δεν μπορούν να γίνουν δεκτά ούτε τα επιχειρήματα που προέβαλε το Βασίλειο της Ισπανίας προκειμένου να αποδείξει τη σοβαρότητα της εκ μέρους της Επιτροπής παραβάσεως της υποχρεώσεως της καλόπιστης συνεργασίας.
- 50 Πρώτον, το γεγονός ότι η προσβαλλομένη απόφαση αφορά προϊόντα και υπηρεσίες ρυθμιζόμενα από τη CMT σύμφωνα με τις εφαρμοστέες ευρωπαϊκές οδηγίες δεν ασκεί επιρροή. Όπως επισημαίνει ορθώς η Επιτροπή, ελλείπει ρητής παρεκκλίσεως συναφώς, το δίκαιο του ανταγωνισμού έχει εφαρμογή στους ρυθμιζόμενους τομείς (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις του Δικαστηρίου της 16ης Δεκεμβρίου 1975, 40/73 έως 48/73, 50/73, 54/73 έως 56/73, 111/73, 113/73 και 114/73, *Suiker Unie* κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1975, σ. 513, σκέψεις 65 έως 72, και της 11ης Απριλίου 1989, 66/86, *Saeed Flugreisen* και *Silver Line Reisebüro*, Συλλογή 1989, σ. 803). Επιπλέον, δεν αποκλείεται η εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού, εφόσον οι ισχύουσες για τον οικείο τομέα διατάξεις αφήνουν περιθώριο ανταγωνισμού δυνάμενου να παρεμποδιστεί, να περιοριστεί ή να στρεβλωθεί από αυτόβουλη συμπεριφορά των επιχειρήσεων (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Νοεμβρίου 1997, C-359/95 P και C-379/95 P, Επιτροπή και Γαλλία κατά *Ladbroke Racing*, Συλλογή 1997, σ. I-6265, σκέψεις 33 και 34 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Όπως διαπίστωσε η Επιτροπή στις αιτιολογικές σκέψεις 665 έως 694 της προσβαλλομένης αποφάσεως, τις οποίες δεν αμφισβητεί το Βασίλειο της Ισπανίας, η *Telefónica* διέθετε εν προκειμένω περιθώριο ελιγμών προκειμένου να αποφύγει τη συμπίεση των περιθωρίων κέρδους (βλ. επίσης σκέψη 27 ανωτέρω). Συνεπώς, η επικρινόμενη στην προσβαλλομένη απόφαση συμπεριφορά της *Telefónica* εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 82 ΕΚ (βλ. επίσης, υπό την έννοια αυτή, προτάσεις του γενικού εισαγγελέα J. Mazák στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Οκτωβρίου 2010, C-280/08 P, *Deutsche Telekom* κατά Επιτροπής, Συλλογή 2010, σ. I-9555, σημεία 15 και 19).
- 51 Δεύτερον, ούτε το επιχείρημα του Βασιλείου της Ισπανίας ότι η Επιτροπή, στην προσβαλλομένη απόφαση, ανέλυσε «εις βάθος» τη ρυθμιστική παρέμβαση της CMT ασκεί επιρροή. Μολονότι από την προσβαλλομένη απόφαση προκύπτει βεβαίως ότι η Επιτροπή αναφέρθηκε στο ρυθμιστικό πλαίσιο εντός του οποίου η *Telefónica* παρείχε το περιφερειακό και το εθνικό προϊόν χονδρικής, τούτο οφείλεται στο ότι ήταν αναγκαίο, προκειμένου να καθορίσει τον ενδεχόμενο καταχρηστικό χαρακτήρα μιας τιμολογιακής πρακτικής, να εκτιμήσει το σύνολο των περιστάσεων και να εξετάσει αν η πρακτική αυτή απέβλεπε στην εξάλειψη ή στον περιορισμό της δυνατότητας επιλογής του αγοραστή όσον αφορά τις πηγές εφοδιασμού του, στην παρεμπόδιση της εισόδου των ανταγωνιστών στην αγορά, στην εφαρμογή σε εμπορικούς εταίρους άνισων όρων για ισοδύναμες παροχές με αποτέλεσμα να περιέρχονται σε μειονεκτική θέση κατά τον ανταγωνισμό ή στην ενίσχυση της δεσπόζουσας θέσεως διά της νοθεύσεως του ανταγωνισμού (απόφαση *Deutsche Telekom* κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 50, σκέψη 175· βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Φεβρουαρίου 2011, C-52/09, *TeliaSonera*, Συλλογή 2011, σ. I-527, σκέψη 28 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Στην προσβαλλομένη απόφαση, η Επιτροπή επισήμανε εξάλλου ρητώς ότι η εθνική ρύθμιση η οποία επέβαλλε στην *Telefónica* να παρέχει το περιφερειακό και το εθνικό προϊόν χονδρικής ήταν συμβατή προς το κανονιστικό πλαίσιο της Ένωσης που θεσπίσθηκε το 2002 (αιτιολογική σκέψη 294 της προσβαλλομένης αποφάσεως) και ότι η θεμελίωση μιας παραβάσεως του άρθρου 82 ΕΚ υπό τη μορφή συμπίεσεως των περιθωρίων κέρδους δεν αντέφασκε προς την πολιτική της CMT (αιτιολογική σκέψη 684 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Υπογράμμισε επίσης ότι η χρησιμοποιηθείσα στην προσβαλλομένη απόφαση μεθοδολογία δεν αντέφασκε προς τη μεθοδολογία που χρησιμοποίησε η CMT το 2001 (αιτιολογική σκέψη 733 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Τέλος η Επιτροπή επισήμανε ότι η εκ μέρους της CMT λήψη προσωρινών μέτρων οδήγησε στη σημαντική μείωση των τιμών του περιφερειακού και του εθνικού προϊόντος χονδρικής, που έθεσε τέρμα στη συμπίεση των περιθωρίων κέρδους (αιτιολογική σκέψη 759 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

- 52 Τρίτον, δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι η Επιτροπή επέβαλε κυρώσεις στην Telefónica λόγω μιας αντίθετης στον ανταγωνισμό συμπεριφοράς την οποία ήδη είχε αναλύσει η CMT. Συγκεκριμένα, το Βασίλειο της Ισπανίας δεν αμφισβήτησε, ούτε με τα υπομνήματά του ούτε όταν ερωτήθηκε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι η CMT ουδέποτε ανέλυσε την ύπαρξη, κατά τη διάρκεια της παραβάσεως, συμπίεσεως των περιθωρίων κέρδους μεταξύ του εθνικού προϊόντος χονδρικής της Telefónica και των προϊόντων λιανικής της και ότι η ανάλυση της συμπίεσεως των περιθωρίων κέρδους μεταξύ του περιφερειακού προϊόντος χονδρικής της Telefónica και των προϊόντων λιανικής της ουδέποτε πραγματοποιήθηκε βάσει του πραγματικού ιστορικού κόστους της ενδιαφερομένης, αλλά βάσει εκτιμήσεων ex ante (αιτιολογικές σκέψεις 726 και 727 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 53 Δεύτερον, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει το Βασίλειο της Ισπανίας, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η προσβαλλομένη απόφαση εμποδίζει το ρυθμιστικό έργο της CMT, έχει συνέπειες στις μελλοντικές πράξεις της και επηρεάζει τη ρυθμιστική πολιτική της.
- 54 Πρώτον, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα του Βασιλείου της Ισπανίας ότι η επέμβαση της Επιτροπής δεν έλαβε υπόψη της την τομεακή ρύθμιση.
- 55 Χωρίς να υπάρχει λόγος να αποφανθεί το Γενικό Δικαστήριο επί της επιρροής την οποία ασκεί στην υπόθεση η απόφαση του Supreme Court of the United States (Ανωτάτου Δικαστηρίου των Ηνωμένων Πολιτειών) της 13ης Ιανουαρίου 2004 [υπόθεση Verizon Communications Inc. v. Law Offices of Curtis V. Trinko, LLP, 540 U.S. 398 (2004)], την οποία επικαλέσθηκε το Βασίλειο της Ισπανίας προκειμένου να αναλύσει εν προκειμένω τις συνθήκες επεμβάσεως της Επιτροπής βάσει του άρθρου 82 ΕΚ στη σχετική ρυθμιζόμενη αγορά, πρέπει να κριθεί ότι η Επιτροπή, στις αιτιολογικές σκέψεις 287 έως 309 της προσβαλλομένης αποφάσεως, εξέτασε πράγματι το κανονιστικό πλαίσιο εντός του οποίου η Telefónica παρέσχε χονδρική πρόσβαση στο Διαδίκτυο σε περιφερειακό και σε εθνικό επίπεδο και έλαβε υπόψη το πλαίσιο αυτό, ακριβώς λόγω της προμνησθείσας στη σκέψη 51 αναγκαιότητας εκτιμήσεως του συνόλου των περιστάσεων, μεταξύ των οποίων η υποχρέωση την οποία επέβαλε στην Telefónica το ισπανικό κανονιστικό πλαίσιο να παρέχει χονδρική πρόσβαση στο Διαδίκτυο σε περιφερειακό επίπεδο από τον Μάρτιο του 1999 και χονδρική πρόσβαση στο Διαδίκτυο σε εθνικό επίπεδο από τον Απρίλιο του 2002 (αιτιολογική σκέψη 287 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Η Επιτροπή αναφέρθηκε εξάλλου, επανειλημμένως, με την προσβαλλομένη απόφαση στη δράση της CMT στην ισπανική αγορά. Εν πάση περιπτώσει, ακόμη και αν υποτεθεί ότι η τομεακή ρύθμιση στην οποία αναφέρεται το Βασίλειο της Ισπανίας απορρέει από πράξεις του παραγώγου δικαίου της Ένωσης, σημειωτέον ότι, υπό το πρίσμα των αρχών που διέπουν την ιεραρχία των κανόνων, τέτοιες πράξεις δεν μπορούν, χωρίς να υπάρχει καμία διάταξη της Συνθήκης η οποία να το επιτρέπει, να παρεκκλίνουν από διάταξη της Συνθήκης, εν προκειμένω από το άρθρο 82 ΕΚ (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση του Πρωτοδικείου της 10ης Ιουλίου 1990, T-51/89, Tetra Pak κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. II-309, σκέψη 25).
- 56 Πρέπει επίσης να απορριφθεί το επιχείρημα του Βασιλείου της Ισπανίας ότι η εκ μέρους της Επιτροπής έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως θα έχει συνέπειες στις μελλοντικές πράξεις της CMT και θα επηρεάσει τη ρυθμιστική πολιτική της. Συγκεκριμένα, εκτός του ότι το Βασίλειο της Ισπανίας δεν διευκρινίζει στα υπομνήματά του τις εν λόγω συνέπειες ούτε τους λόγους για τους οποίους θα επηρεαζόταν η ρυθμιστική πολιτική της CMT, υπογραμμίζεται ότι ο έλεγχος ex ante εκ μέρους μιας ΕΡΑ και ο έλεγχος ex post εκ μέρους της Επιτροπής έχουν αυτοτελές αντικείμενο και αυτοτελή σκοπό, καθόσον οι κανόνες περί ανταγωνισμού της Συνθήκης ΕΚ συμπληρώνουν, μέσω ex post ελέγχου, το ρυθμιστικό πλαίσιο που έχει θεσπίσει ο νομοθέτης της Ένωσης ώστε να ρυθμίσει ex ante τις αγορές των τηλεπικοινωνιών (απόφαση Deutsche Telekom κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 50, σκέψη 92).
- 57 Δεύτερον, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα το Βασιλείου της Ισπανίας που στηρίζεται στην απόφαση της Επιτροπής, της 30ής Απριλίου 2003, βάσει διαδικασίας του άρθρου 81 [ΕΚ] και του άρθρου 53 της Συμφωνίας για τον ΕΟΧ (Υπόθεση COMP/38.370 — O2 UK Limited/T-Mobile UK Limited) (ΕΕ L 200, σ. 59), και σε πλείονα ανακοινωθέντα Τύπου της Επιτροπής, από τα οποία

προκύπτει κατά το κράτος αυτό ότι, σε άλλες υποθέσεις του τομέα των τηλεπικοινωνιών, η Επιτροπή έκρινε ότι ο ανταγωνισμός διαφυλασσόταν επαρκώς λόγω της επεμβάσεως των ΕΡΑ. Συγκεκριμένα, οι εκτιμήσεις της Επιτροπής πραγματοποιούνται με βάση τις περιστάσεις εκάστης υποθέσεως και οι αποφάσεις που αφορούν άλλες υποθέσεις μπορούν να έχουν μόνον ενδεικτικό χαρακτήρα, δεδομένου ότι τα πραγματικά στοιχεία των υποθέσεων δεν είναι πανομοιότυπα (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις του Δικαστηρίου της 21ης Σεπτεμβρίου 2006, C-167/04 P, JCB Service κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. I-8935, σκέψεις 201 και 205, και της 7ης Ιουνίου 2007, C-76/06 P, Britannia Alloys & Chemicals κατά Επιτροπής, Συλλογή 2007, σ. I-4405, σκέψη 60). Κατά συνέπεια, οι εκτιμήσεις της Επιτροπής επί των πραγματικών περιστατικών των προηγούμενων υποθέσεων, οι οποίες, επιπλέον, εν προκειμένω, αποδεικνύονται κατ' ουσίαν μόνο με παραπομπές σε ανακοινωθέντα Τύπου της Επιτροπής, δεν ισχύουν κατ' αναλογία στην υπό κρίση υπόθεση (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση του Πρωτοδικείου της 9ης Ιουλίου 2007, T-282/06, Sun Chemical Group κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2007, σ. II-2149, σκέψη 88).

- 58 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων, προκύπτει ότι ο πρώτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 82 ΕΚ, λόγω πρόδηλης πλάνης εκτιμήσεως της Επιτροπής

- 59 Με τον λόγο ακυρώσεως, το Βασίλειο της Ισπανίας υποστηρίζει ότι η Επιτροπή υπέπεσε πολλαπλώς σε πλάνη εκτιμήσεως στο πλαίσιο της εφαρμογής του άρθρου 82 ΕΚ. Συναφώς, το Βασίλειο της Ισπανίας προβάλλει ότι τα οικεία προϊόντα χονδρικής δεν ήταν απαραίτητα για τους επιχειρηματίες που δέχθηκαν τις προσφορές των προϊόντων αυτών, ότι ο υπολογισμός του συγκεκριμένου κόστους λιανικής υποθετικών ανταγωνιστών εξίσου αποτελεσματικών με την Telefónica δεν είναι ορθός και ότι η ανάλυση των αποτελεσμάτων της αντίθετης στον ανταγωνισμό συμπεριφοράς της Telefónica στην ισπανική αγορά είναι εσφαλμένη.
- 60 Κατ' αρχάς, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, μολονότι ο δικαστής της Ένωσης ασκεί κατά κανόνα πλήρη έλεγχο ως προς το αν συντρέχουν ή όχι οι προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων που αφορούν τον ανταγωνισμό, ο έλεγχος που αυτός ασκεί επί των περίπλοκων οικονομικής φύσεως εκτιμήσεων εκ μέρους της Επιτροπής περιορίζεται κατ' ανάγκη στην εξέταση του ζητήματος αν τηρήθηκαν οι διαδικαστικοί κανόνες και οι κανόνες περί αιτιολογήσεως, καθώς και αν τα πραγματικά περιστατικά ήταν ακριβή και δεν συντρέχει πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως ή κατάχρηση εξουσίας (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 11ης Ιουλίου 1985, 42/84, Remia κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 2545, σκέψη 34· της 17ης Νοεμβρίου 1987, 142/84 και 156/84, BAT και Reynolds κατά Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 4487, σκέψη 62, και της 7ης Ιανουαρίου 2004, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P και C-219/00 P, Aalborg Portland κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. I-123, σκέψη 279· απόφαση του Πρωτοδικείου της 10ης Απριλίου 2008, T-271/03, Deutsche Telekom κατά Επιτροπής, Συλλογή 2008, σ. II-477, σκέψη 185).
- 61 Ομοίως, στο μέτρο που η απόφαση της Επιτροπής είναι αποτέλεσμα πολύπλοκων τεχνικών εκτιμήσεων, οι εκτιμήσεις αυτές αποτελούν, κατ' αρχήν, αντικείμενο περιορισμένου δικαστικού ελέγχου, που συνεπάγεται ότι ο δικαστής της Ένωσης δεν μπορεί να υποκαταστήσει την εκ μέρους της Επιτροπής εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών με τη δική του (αποφάσεις του Πρωτοδικείου Microsoft κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 43, σκέψη 88, και της 9ης Σεπτεμβρίου 2009, T-301/04, Clearstream κατά Επιτροπής, Συλλογή 2009, σ. II-3155, σκέψη 94).
- 62 Παρά ταύτα, καίτοι ο δικαστής της Ένωσης αναγνωρίζει στην Επιτροπή περιθώριο εκτιμήσεως σε οικονομικά ζητήματα, εντούτοις τούτο δεν συνεπάγεται ότι δεν πρέπει να ελέγχει την εκ μέρους της Επιτροπής ερμηνεία στοιχείων τέτοιας φύσεως. Συγκεκριμένα, ο δικαστής της Ένωσης δεν οφείλει μόνο να ελέγξει την ακρίβεια των αποδεικτικών στοιχείων των οποίων γίνεται επίκληση, την αξιοπιστία και τη συνοχή τους, αλλά και να εξακριβώσει αν τα στοιχεία αυτά αποτελούν το σύνολο

των κρίσιμων δεδομένων που πρέπει να ληφθούν υπόψη για την εκτίμηση μιας περίπλοκης καταστάσεως και αν μπορούν να στηρίξουν τα συμπεράσματα που συνήχθησαν βάσει των δεδομένων αυτών (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Φεβρουαρίου 2005, C-12/03 P, Επιτροπή κατά Tetra Laval, Συλλογή 2005, σ. I-987, σκέψη 39· αποφάσεις Microsoft κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 43, σκέψη 89, και Clearstream κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 61, σκέψη 95).

- 63 Υπό το πρίσμα των αρχών που υπομνήσθηκαν ανωτέρω πρέπει να εξετασθεί αν η Επιτροπή υπέπεσε στην πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως την οποία προβάλλει το Βασίλειο της Ισπανίας.
- 64 Πρώτον, το Βασίλειο της Ισπανίας υποστηρίζει ότι η νομολογία επιβάλλει, καθόσον υπάρχει συμπίεση των περιθωρίων κέρδους μεταξύ ενός προϊόντος χονδρικής και ενός προϊόντος λιανικής αντίθετη προς το άρθρο 82 ΕΚ, όπως αυτή που διαπιστώθηκε με την προσβαλλόμενη απόφαση, το προϊόν χονδρικής να είναι απαραίτητο για την παροχή της υπηρεσίας λιανικής, πράγμα το οποίο δεν συμβαίνει εν προκειμένω.
- 65 Ερωτηθέν κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ως προς την έννοια και το περιεχόμενο της επιχειρηματολογίας του, ιδίως όσον αφορά την προπαρατεθείσα στη σκέψη 51 απόφαση TeliaSonera, το Βασίλειο της Ισπανίας επανέλαβε ότι υποστηρίζει ότι οσάκις υφίσταται, όπως εν προκειμένω, υποχρέωση απορρέουσα από κανονιστική ρύθμιση και συνιστάμενη στην παροχή προϊόντος χονδρικής, η Επιτροπή έχει την υποχρέωση, προκειμένου να θεμελιώσει την ύπαρξη συμπίεσεως των περιθωρίων κέρδους αντίθετης προς το άρθρο 82 ΕΚ, να αποδείξει ότι το εν λόγω προϊόν ήταν απαραίτητο για την παροχή του προϊόντος λιανικής. Επισήμανε επίσης ότι το σκεπτικό της εν λόγω αποφάσεως έχει εφαρμογή μόνον οσάκις τα επίμαχα προϊόντα χονδρικής έχουν διατεθεί οικειοθελώς στην αγορά, χωρίς καμία υποχρέωση απορρέουσα από κανονιστική ρύθμιση.
- 66 Κατά την προμνησθείσα στη σκέψη 51 νομολογία, προκειμένου να καθοριστεί αν η κατέχουσα δεσπόζουσα θέση επιχείρηση εκμεταλλεύθηκε καταχρηστικώς την εν λόγω θέση εφαρμόζοντας την τιμολογιακή της πρακτική, πρέπει να εκτιμάται το σύνολο των περιστάσεων και να εξετάζεται αν η πρακτική αυτή αποβλέπει στην εξάλειψη ή στον περιορισμό της δυνατότητας επιλογής του αγοραστή όσον αφορά τις πηγές εφοδιασμού του, στην παρεμπόδιση της εισόδου των ανταγωνιστών στην αγορά, στην εφαρμογή σε εμπορικούς εταίρους άνισων όρων για ισοδύναμες παροχές ή στην ενίσχυση της δεσπόζουσας θέσεως διά της νοθεύσεως του ανταγωνισμού.
- 67 Ειδικότερα, η τιμολογιακή πρακτική μιας καθετοποιημένης δεσπόζουσας επιχείρησης η οποία ενέχει μη δίκαιο χαρακτήρα, καθόσον συμπιέζει πράγματι τα περιθώρια κέρδους των ανταγωνιστών της στην αγορά λιανικής, λόγω της διαφοράς μεταξύ των τιμών των προϊόντων χονδρικής της και των τιμών των προϊόντων λιανικής της, είναι δυνατό να συνιστά κατάχρηση δεσπόζουσας θέσεως αντίθετη στο άρθρο 82 ΕΚ (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση TeliaSonera, προπαρατεθείσα στη σκέψη 51, σκέψη 30).
- 68 Συγκεκριμένα, αυτή η συμπίεση των περιθωρίων κέρδους, λόγω του ότι ενδέχεται να έχει ως αποτέλεσμα τον εκτοπισμό ανταγωνιστών οι οποίοι είναι τουλάχιστον εξίσου αποτελεσματικοί με την κατέχουσα δεσπόζουσα θέση επιχείρηση, μπορεί, ελλείψει κάθε αντικειμενικής δικαιολογίας, να συνιστά, αυτή καθαυτήν, κατάχρηση υπό την έννοια του άρθρου 82 ΕΚ (απόφαση TeliaSonera, προπαρατεθείσα στη σκέψη 51, σκέψη 31).
- 69 Συναφώς, το διατυπωθέν κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση επιχείρημα του Βασιλείου της Ισπανίας ότι το σκεπτικό της προπαρατεθείσας στη σκέψη 51 αποφάσεως TeliaSonera έχει εφαρμογή μόνον οσάκις τα επίμαχα προϊόντα χονδρικής έχουν διατεθεί οικειοθελώς στην αγορά, χωρίς καμία υποχρέωση απορρέουσα από κανονιστική ρύθμιση, πρέπει ωσαύτως να απορριφθεί.
- 70 Στην εν λόγω απόφαση, το Δικαστήριο, υπενθύμισε πράγματι ότι το άρθρο 82 ΕΚ αφορά μόνο συμπεριφορές θίγουσες τον ανταγωνισμό τις οποίες υιοθετούν οι επιχειρήσεις εξ ιδίας πρωτοβουλίας. Αν η θίγουσα τον ανταγωνισμό συμπεριφορά επιβάλλεται στις επιχειρήσεις από την εθνική νομοθεσία

ή αν η τελευταία διαμορφώνει ένα νομικό πλαίσιο το οποίο, αυτό και μόνο, αποκλείει κάθε δυνατότητα ανταγωνιστικής συμπεριφοράς των επιχειρήσεων, το άρθρο 82 ΕΚ δεν έχει εφαρμογή. Στην περίπτωση αυτή, ο περιορισμός του ανταγωνισμού δεν οφείλεται, όπως προϋποθέτει η διάταξη αυτή, σε αυτόβουλη συμπεριφορά των επιχειρήσεων (απόφαση TeliaSonera, προπαρατεθείσα στη σκέψη 51, σκέψη 49 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 71 Αντιθέτως, το άρθρο 82 ΕΚ μπορεί να εφαρμοσθεί αν αποδειχθεί, όπως εν προκειμένω (αιτιολογικές σκέψεις 665 έως 685 της προσβαλλομένης αποφάσεως) (βλ., επίσης, τη σκέψη 27 ανωτέρω) ότι η εθνική νομοθεσία αφήνει περιθώρια ανταγωνισμού, ο οποίος ενδέχεται να εμποδίζεται, να περιορίζεται ή να στρεβλώνεται από αυτόβουλη συμπεριφορά των επιχειρήσεων (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση TeliaSonera, προπαρατεθείσα στη σκέψη 51, σκέψη 50 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 72 Το Δικαστήριο έχει διευκρινίσει ότι, παρά την ύπαρξη μιας τέτοιας νομοθεσίας, εάν μια καθετοποιημένη επιχείρηση κατέχουσα δεσπόζουσα θέση διαθέτει περιθώριο χειρισμών για να τροποποιήσει έστω και μόνο τις τιμές της λιανικής, η συμπίεση των περιθωρίων κέρδους μπορεί, για τον λόγο αυτόν και μόνο, να της καταλογιστεί (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 14ης Οκτωβρίου 2010, Deutsche Telekom κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 50, σκέψη 85, και TeliaSonera, προπαρατεθείσα στη σκέψη 51, σκέψη 51).
- 73 Εξάλλου, μολονότι το Βασίλειο της Ισπανίας υποστηρίζει ότι, αν το περιθώριο κέρδους μεταξύ του εθνικού και του περιφερειακού προϊόντος χονδρικής, αφενός, και του προϊόντος λιανικής, αφετέρου, ήταν τόσο στενό ώστε κατέληγε να είναι αρνητικό, οπότε κανένας εναλλακτικός επιχειρηματίας δεν θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει αυτά τα προϊόντα χονδρικής, η υπό εξέταση συμπεριφορά θα έπρεπε στην περίπτωση αυτή να αναλυθεί ως άρνηση προσβάσεως, η οποία μπορεί να χαρακτηριστεί ως καταχρηστική μόνο σύμφωνα με τα κριτήρια που διατυπώθηκαν με την απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Νοεμβρίου 1998, C-7/97, Bronner (Συλλογή 1998, σ. I-7791), ένα τέτοιο επιχείρημα ωσαύτως δεν μπορεί να γίνει δεκτό.
- 74 Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι, από την εν λόγω απόφαση δεν μπορεί να συναχθεί ότι οι αναγκαίες προϋποθέσεις για την απόδειξη υπάρξεως καταχρηστικής αρνήσεως προμήθειας πρέπει οπωσδήποτε να εφαρμόζονται και στο πλαίσιο της εκτιμήσεως του καταχρηστικού χαρακτήρα συμπεριφοράς συνισταμένης στην εξάρτηση της παροχής υπηρεσιών ή της πώλησεως προϊόντων από προϋποθέσεις που είναι δυσμενείς ή για τις οποίες ο αγοραστής θα μπορούσε να μην ενδιαφέρεται. Πράγματι, τέτοιες συμπεριφορές θα μπορούσαν να συνιστούν αφ' εαυτών αυτοτελή μορφή καταχρήσεως που διαφέρει από την άρνηση προμήθειας (απόφαση TeliaSonera, προπαρατεθείσα στη σκέψη 51, σκέψεις 55 και 56).
- 75 Η αντίθετη ερμηνεία της προπαρατεθείσας στη σκέψη 73 αποφάσεως Bronner θα ισοδυναμούσε με το να απαιτείται, προκειμένου οποιαδήποτε συμπεριφορά κατέχουσας δεσπόζουσα θέση επιχειρήσεως, όσον αφορά τους εμπορικούς της όρους, να μπορεί να θεωρηθεί καταχρηστική, να πληρούνται πάντοτε οι προϋποθέσεις που απαιτούνται για να αποδειχθεί η ύπαρξη αρνήσεως συνάψεως συμβάσεως, πράγμα που θα περιόριζε αδικαιολόγητα την πρακτική αποτελεσματικότητα του άρθρου 82 ΕΚ (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση TeliaSonera, προπαρατεθείσα στη σκέψη 51, σκέψη 58).
- 76 Συνεπώς, το Βασίλειο της Ισπανίας δεν μπορεί να υποστηρίξει ότι η Επιτροπή είχε την υποχρέωση, στην προσβαλλομένη απόφαση, προκειμένου να αποδείξει την ύπαρξη καθεαυτή συμπίεσεως των περιθωρίων κέρδους, να αποδείξει ότι τα οικεία προϊόντα λιανικής ήταν απαραίτητα για τους επιχειρηματίες που δέχθηκαν τις προσφορές των προϊόντων αυτών. Τα επιχειρήματά της που έχουν ως σκοπό να αποδείξουν ότι, στην προσβαλλομένη απόφαση, η Επιτροπή έκρινε ότι το περιφερειακό και το εθνικό προϊόν χονδρικής ήταν απαραίτητα, βασιζόμενη σε εσφαλμένη ερμηνεία της θεωρίας της κλίμακας των επενδύσεων, ωσαύτως δεν ευσταθούν.

- 77 Τέλος, από την προμνησθείσα στη σκέψη 51 νομολογία προκύπτει ότι, προκειμένου να καθοριστεί αν η κατέχουσα δεσπόζουσα θέση επιχείρηση εκμεταλλεύθηκε καταχρηστικώς την εν λόγω θέση εφαρμόζοντας την τιμολογιακή της πρακτική, πρέπει να εκτιμάται το σύνολο των περιστάσεων και να εξετάζεται αν η πρακτική αυτή αποβλέπει στην εξάλειψη ή στον περιορισμό της δυνατότητας επιλογής του αγοραστή όσον αφορά τις πηγές εφοδιασμού του, στην παρεμπόδιση της εισόδου των ανταγωνιστών στην αγορά, στην εφαρμογή σε εμπορικούς εταίρους άνισων όρων για ισοδύναμες παροχές ή στην ενίσχυση της δεσπόζουσας θέσεως διά της νοθεύσεως του ανταγωνισμού.
- 78 Όπως εξήγησε η Επιτροπή στις αιτιολογικές σκέψεις 287 έως 309 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η εκ μέρους της Telefónica εμπορία των προϊόντων χονδρικής της και η προβλεπόμενη από το ισπανικό κανονιστικό πλαίσιο υποχρέωσή της να παρέχει πρόσβαση στις υποδομές της αποτελεί προϋφιστάμενη πραγματικότητα της ισπανικής αγοράς. Αφενός, όσον αφορά το εθνικό προϊόν χονδρικής, από τις αιτιολογικές σκέψεις 110 και 287 έως 289 της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι η Telefónica άρχισε να παρέχει την υπηρεσία ADSL-IP Total με δική της πρωτοβουλία ήδη από τον Σεπτέμβριο του 1999 και, όσον αφορά την ADSL-IP, η CMT της επέβαλε υποχρέωση προμήθειας από τον Απρίλιο του 2002. Το μη στηριζόμενο σε αποδεικτικά στοιχεία επιχείρημα που προέβαλε το Βασίλειο της Ισπανίας κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι δηλαδή η υπηρεσία ADSL-IP Total χρησιμοποιήθηκε ελάχιστα, πρέπει επίσης να απορριφθεί συναφώς, δεδομένου ότι η εν λόγω υπηρεσία υπήρξε τουλάχιστον το πλέον χρησιμοποιηθέν το τελευταίο τρίμηνο του 2002 προϊόν χονδρικής (αιτιολογική σκέψη 98 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Αφετέρου, όσον αφορά το περιφερειακό προϊόν χονδρικής, η Telefónica υπέχει υποχρέωση προμήθειας από τον Μάρτιο του 1999. Συνεπώς, η Επιτροπή δεν παρέβη το άρθρο 82 ΕΚ ούτε υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, εξετάζοντας στο πλαίσιο αυτό την τιμολογιακή πρακτική της Telefónica κατά την κρίσιμη περίοδο.
- 79 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι το πρώτο σκέλος του δευτέρου λόγου ακυρώσεως του Βασιλείου της Ισπανίας, όπως αυτό προεκτέθηκε στη σκέψη 64, πρέπει να απορριφθεί.
- 80 Δεύτερον, το Βασίλειο της Ισπανίας υποστηρίζει ότι η ανάλυση του κόστους στην οποία προέβη η Επιτροπή ενέχει σημαντικά σφάλματα, δεδομένου ότι υπερτιμά τις εφαρμοστέες στους εναλλακτικούς επιχειρηματίες τιμές χονδρικής καθώς και το συγκεκριμένο κόστος της Telefónica. Προκειμένου να στηρίξει το επιχείρημα αυτό, το Βασίλειο της Ισπανίας απλώς προβάλλει, αφενός, ότι οι εναλλακτικοί επιχειρηματίες χρησιμοποιούν ένα βέλτιστο συνδυασμό των υφισταμένων στην αγορά προϊόντων χονδρικής, ο οποίος τους παρέχει τη δυνατότητα να ελαχιστοποιούν το κόστος τους, και ότι, αφετέρου, το συγκεκριμένο κόστος που χρησιμοποιείται στην προσβαλλομένη απόφαση διαφέρει από το χρησιμοποιηθέν από τη CMT και δεν αντιστοιχεί στην πραγματικότητα της ισπανικής αγοράς. Επιπλέον, το Βασίλειο της Ισπανίας προβάλλει ότι η Επιτροπή δεν δικαιολογεί γιατί οι «τιμές» του συγκεκριμένου κόστους τις οποίες χρησιμοποίησε η CMT δεν πρέπει να θεωρηθούν ως ορθές.
- 81 Πρώτον, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα του Βασιλείου της Ισπανίας ότι η Επιτροπή δεν δικαιολογεί γιατί οι «τιμές» του συγκεκριμένου κόστους τις οποίες χρησιμοποίησε η CMT, οι οποίες είναι διαφορετικές από τις χρησιμοποιηθείσες στην προσβαλλομένη απόφαση, δεν πρέπει να θεωρηθούν ως ορθές, δεδομένου ότι η Επιτροπή αφείρωσε προς τούτο τις αιτιολογικές σκέψεις 492 έως 511 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Συναφώς, όπως επισήμανε η Επιτροπή με τις εν λόγω αιτιολογικές σκέψεις των οποίων τις διαπιστώσεις δεν αμφισβητεί το Βασίλειο της Ισπανίας, το κόστος που χρησιμοποίησε η CMT δεν καθιστά δυνατή την εκτίμηση του συμβατού των τιμών της Telefónica για την υψηλής ταχύτητας πρόσβαση στο Διαδίκτυο με το άρθρο 82 ΕΚ, δεδομένου ότι το μοντέλο της CMT δεν στηριζόταν σε πρόσφατες πληροφορίες αφορώσες το πραγματικό κόστος της Telefónica. Επιπλέον, κατά την Επιτροπή, το μοντέλο κόστους των εξωτερικών συμβούλων υποτιμούσε σημαντικά το οριακό κόστος δικτύου της Telefónica και δεν ελάμβανε υπόψη το διαφημιστικό κόστος της Telefónica. Αντιθέτως, το μοντέλο της Επιτροπής στηρίζεται στα πλέον πρόσφατα ιστορικά στοιχεία που παρασχέθηκαν από την εταιρία, καθώς και στο επιχειρηματικό σχέδιο της Telefónica (αιτιολογική σκέψη 511 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

- 82 Δεύτερον, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα του Βασιλείου της Ισπανίας που αφορά τη χρήση από έναν εξίσου αποτελεσματικό ανταγωνιστή ενός βέλτιστου συνδυασμού προϊόντων χονδρικής προς ελαχιστοποίηση του κόστους του. Συγκεκριμένα, πρέπει κατ' αρχάς να επισημανθεί ότι η χρήση από τους εναλλακτικούς επιχειρηματίες, κατά την περίοδο που διήρκεσε η παράβαση, σε κάθε κέντρο τηλεπικοινωνιών, ενός βέλτιστου συνδυασμού προϊόντων χονδρικής, στον οποίο περιλαμβάνεται η αποδεσμοποίηση του τοπικού βρόχου δεν αποδείχθηκε. Συγκεκριμένα, από τις αιτιολογικές σκέψεις 102 και 103 της προσβαλλομένης αποφάσεως, που περιείχαν στοιχεία την ακρίβεια των οποίων δεν αμφισβήτησε το Βασίλειο της Ισπανίας, προκύπτει ότι, μέχρι το 2002, η France Telecom αγόραζε σχεδόν αποκλειστικώς το εθνικό προϊόν χονδρικής της Telefónica, το οποίο αντικαταστάθηκε, στο τέλος του 2002, από μια εναλλακτική εθνική προσφορά χονδρικής, βασιζόμενη στο περιφερειακό προϊόν χονδρικής της Telefónica. Μόλις από τον Φεβρουάριο του 2005 αυξήθηκε σημαντικά ο αριθμός των αποδεσμοποιημένων τοπικών βρόχων της France Telecom, ενώ σημειώθηκε μείωση του αριθμού εναλλακτικών εθνικών γραμμών χονδρικής που βασιζόνταν στο περιφερειακό προϊόν χονδρικής της Telefónica. Επιπλέον, μέχρι το τελευταίο τρίμηνο του 2004, η Ya.com αγόραζε αποκλειστικώς το εθνικό προϊόν χονδρικής της Telefónica και άρχισε να χρησιμοποιεί σταδιακά την αποδεσμοποίηση του τοπικού βρόχου μόλις από τον Ιούλιο του 2005, με την εκ μέρους της εξαγορά της Albura.
- 83 Περαιτέρω, όπως επισήμανε η Επιτροπή, ένας τέτοιος βέλτιστος συνδυασμός μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον από τους ανταγωνιστές της Telefónica οι οποίοι διαθέτουν δίκτυο που καθιστά δυνατή την αποδεσμοποίηση του τοπικού βρόχου, αποκλεισμένων των εν δυνάμει ανταγωνιστών της Telefónica.
- 84 Τέλος, η επιχειρηματολογία του Βασιλείου της Ισπανίας κατά την οποία ένας ενδεχόμενος βέλτιστος συνδυασμός προϊόντων χονδρικής θα εμπόδιζε τη συμπίεση των περιθωρίων κέρδους αντιφάσκει προς τις υποχρεώσεις που έχει επιβάλει με κανονιστικές πράξεις η CMT στην Telefónica, οι οποίες συνίστανται ιδίως στη μέριμνα προκειμένου όλες οι προσφορές λιανικής της να μπορούν να αναπαραχθούν βάσει του περιφερειακού προϊόντος χονδρικής της (αιτιολογική σκέψη 114 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Συναφώς, το Βασίλειο της Ισπανίας δεν αμφισβήτησε εξάλλου, με το υπόμνημα απαντήσεως ή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, τις εκ μέρους της Επιτροπής παραπομπές, υπό μορφή παραδειγμάτων, στις αποφάσεις της CMT της 8ης, 22ας και 28ης Ιουλίου, της 21ης Οκτωβρίου, της 11ης Νοεμβρίου και της 20ής Δεκεμβρίου 2004, με τις οποίες η CMT απαγόρευσε νέες εμπορικές προσφορές της Telefónica οι οποίες δεν άφηναν επαρκές περιθώριο κέρδους μεταξύ των τιμών λιανικής της και των τιμών του περιφερειακού προϊόντος χονδρικής (βλ., επίσης, αιτιολογική σκέψη 115 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 85 Τρίτον, όπως επισημαίνει ορθώς η Επιτροπή, το Βασίλειο της Ισπανίας δεν αντικρούει τα συμπεράσματά της ως προς το κόστος που υπολογίστηκε στην προσβαλλομένη απόφαση ούτε ως προς το ύψος των τιμών λιανικής στην Ισπανία. Υποστηρίζει απλώς ότι η απόδειξη της υπάρξεως σφαλμάτων υπολογισμού στην προσβαλλομένη απόφαση απορρέει από το γεγονός ότι το κόστος προσβάσεως στην υπηρεσία ADSL-IP Total (μεταξύ του 2001 και του 2004) και ADSL-IP (μεταξύ του 2002 και του 2004) υπήρξε χαμηλότερο από το κόστος της GigADSL, η οποία ωστόσο υπήρξε η προσφορά την οποία επέλεξαν οι περισσότεροι εναλλακτικοί επιχειρηματίες από το τελευταίο τρίμηνο του 2002 (αιτιολογική σκέψη 99 της προσβαλλομένης αποφάσεως), πράγμα το οποίο είναι «προφανώς παράλογο». Το Βασίλειο της Ισπανίας δεν επισημαίνει για ποιο λόγο το επιχείρημα αυτό αποδεικνύει το παράνομο των υπολογισμών της Επιτροπής ή την απουσία αποτελέσματος συνισταμένου στη συμπίεση των περιθωρίων κέρδους.
- 86 Τέταρτον, μολονότι το Βασίλειο της Ισπανίας επικαλείται σύγκριση μεταξύ των τιμών χονδρικής και των τιμών λιανικής στη Γαλλία, δεν διευκρινίζει κατά πόσον η σύγκριση αυτή είναι δυνατό να αποδείξει το παράνομο του υπολογισμού του κόστους στον οποίο προέβη η Επιτροπή για να αποδείξει την ύπαρξη συμπίεσεως των περιθωρίων κέρδους στην ισπανική αγορά. Συνεπώς, το επιχείρημα αυτό πρέπει να απορριφθεί.

- 87 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, το δεύτερο σκέλος του δευτέρου λόγου ακυρώσεως του Βασιλείου της Ισπανίας, όπως αυτό προεκτέθηκε στη σκέψη 80, πρέπει επίσης να απορριφθεί.
- 88 Τρίτον, το Βασίλειο της Ισπανίας προβάλλει ότι η ανάλυση των αποτελεσμάτων της αντίθετης στον ανταγωνισμό συμπεριφοράς της Telefonía είναι εσφαλμένη.
- 89 Υπενθυμίζεται ότι, κατά τη νομολογία, η κατ' άρθρο 82 ΕΚ απαγόρευση της καταχρηστικής εκμεταλλεύσεως δεσπόζουσας θέσεως, στο μέτρο που μπορεί να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, καλύπτει τη συμπεριφορά επιχειρήσεως κατέχουσας δεσπόζουσα θέση σε μια αγορά όπου, λόγω ακριβώς της παρουσίας της εν λόγω επιχείρησης, ο βαθμός ανταγωνισμού είναι ήδη μειωμένος, η οποία συμπεριφορά έχει ως αποτέλεσμα, μέσω της προσφυγής σε πρακτικές διαφορετικές εκείνων που διέπουν τον φυσιολογικό ανταγωνισμό στην αγορά προϊόντων ή υπηρεσιών βάσει των επιδόσεων των επιχειρηματιών, την παρεμπόδιση της διατήρησης του υφισταμένου ακόμη στην αγορά ανταγωνισμού ή της αναπτύξεως του ανταγωνισμού αυτού (βλ. απόφαση της 14ης Οκτωβρίου 2010, Deutsche Telekom κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 50, σκέψη 174 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 90 Το αποτέλεσμα στο οποίο αναφέρεται η παρατεθείσα στην προηγούμενη σκέψη νομολογία δεν αφορά κατ' ανάγκην το συγκεκριμένο αποτέλεσμα της συμπεριφοράς που επικρίνεται ως καταχρηστική. Για να στοιχειοθετηθεί παράβαση του άρθρου 82 ΕΚ, αρκεί να αποδειχθεί ότι η καταχρηστική συμπεριφορά της κατέχουσας δεσπόζουσα θέση επιχείρησης τείνει να περιορίσει τον ανταγωνισμό ή, με άλλα λόγια, ότι η συμπεριφορά είναι ικανή ή ενδέχεται να έχει τέτοιο αποτέλεσμα (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 30ής Σεπτεμβρίου 2003, T-203/01, Michelin κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. II-4071, σκέψη 239· της 17ης Δεκεμβρίου 2003, T-219/99, British Airways κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. II-5917, σκέψη 293, και Microsoft κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 43, σκέψη 867). Κατά συνέπεια, το αντίθετο στον ανταγωνισμό αποτέλεσμα της οικείας πρακτικής στην αγορά πρέπει να υπάρχει, αλλά δεν πρέπει οπωσδήποτε να είναι συγκεκριμένο, καθόσον αρκεί η απόδειξη της δυνητικής υπάρξεως αντίθετου στον ανταγωνισμό αποτελέσματος ικανού να αποκλείσει τους ανταγωνιστές που είναι τουλάχιστον εξίσου αποτελεσματικοί με την κατέχουσα δεσπόζουσα θέση επιχείρηση (απόφαση TeliaSonera, προπαρατεθείσα στη σκέψη 51, σκέψη 64).
- 91 Από την προμνησθείσα στη σκέψη 51 νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει επίσης ότι, για να καθοριστεί αν η κατέχουσα δεσπόζουσα θέση επιχείρηση εκμεταλλεύθηκε καταχρηστικώς την εν λόγω θέση εφαρμόζοντας την τιμολογιακή της πρακτική, πρέπει να εκτιμάται το σύνολο των περιστάσεων και να εξετάζεται αν η πρακτική αυτή αποβλέπει στην εξάλειψη ή στον περιορισμό της δυνατότητας επιλογής του αγοραστή όσον αφορά τις πηγές εφοδιασμού του, στην παρεμπόδιση της εισόδου των ανταγωνιστών στην αγορά, στην εφαρμογή σε εμπορικούς εταίρους άνισων όρων για ισοδύναμες παροχές με αποτέλεσμα να περιέρχονται σε μειονεκτική θέση κατά τον ανταγωνισμό ή στην ενίσχυση της δεσπόζουσας θέσεως διά της νοθεύσεως του ανταγωνισμού.
- 92 Δεδομένου ότι στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 82 ΕΚ δεν εμπίπτουν μόνον οι πρακτικές που ζημιώνουν άμεσα τους καταναλωτές, αλλά και οι πρακτικές που ζημιώνουν τους καταναλωτές πλήττοντας τον ανταγωνισμό, η κατέχουσα δεσπόζουσα θέση επιχείρηση υπέχει ειδική υποχρέωση να μη θίγει με τη συμπεριφορά της τον αποτελεσματικό και ανόθευτο ανταγωνισμό εντός της κοινής αγοράς (βλ. απόφαση της 14ης Οκτωβρίου 2010, Deutsche Telekom κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 50, σκέψη 176 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 93 Συνεπώς, το άρθρο 82 ΕΚ απαγορεύει, μεταξύ άλλων, σε κατέχουσα δεσπόζουσα θέση επιχείρηση να εφαρμόζει τιμολογιακές πρακτικές οι οποίες αναπτύσσουν αποτελέσματα αποκλεισμού για τους εξίσου αποτελεσματικούς ανταγωνιστές της, πραγματικούς ή εν δυνάμει, ήτοι πρακτικές οι οποίες καθιστούν δυσχερέστερη, ή ακόμα και αδύνατη, την πρόσβαση των ανταγωνιστών στην αγορά, όπως επίσης καθιστούν δυσχερέστερη, ή ακόμα και αδύνατη, για τους αντισυμβαλλομένους της, την επιλογή μεταξύ περισσότερων πηγών εφοδιασμού ή εμπορικών εταίρων, ενισχύοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τη δεσπόζουσα θέση της με μέσα άλλα από εκείνα που εντάσσονται στο πλαίσιο υγιούς

ανταγωνισμού. Υπό την προοπτική αυτή, κάθε ανταγωνισμός μέσω των τιμών δεν μπορεί, επομένως, να θεωρηθεί θεμιτός (βλ. απόφαση της 14ης Οκτωβρίου 2010, Deutsche Telekom κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 50, σκέψη 177 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- ⁹⁴ Συναφώς, μολοντί, βεβαίως, στην προπαρατεθείσα στη σκέψη 51 απόφαση TeliaSonera (σκέψη 69), το Δικαστήριο επισήμανε ότι η αναγκαιότητα του προϊόντος χονδρικής μπορεί να έχει σημασία στο πλαίσιο της εκτιμήσεως των αποτελεσμάτων της συμπίεσεως των περιθωρίων κέρδους, επιβάλλεται η διαπίστωση, όπως ορθώς επισημαίνει η Επιτροπή και όπως επιβεβαίωσε ρητώς το Βασίλειο της Ισπανίας κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, αφενός, ότι το κράτος αυτό επικαλέσθηκε την αναγκαιότητα των προϊόντων χονδρικής μόνον προκειμένου να αντικρούσει αυτή καθεαυτή την ύπαρξη συμπίεσεως των περιθωρίων κέρδους αντίθετης προς το άρθρο 82 ΕΚ (βλ. σκέψη 65 ανωτέρω) και, αφετέρου, ότι δεν αμφισβήτησε τη νομιμότητα των αιτιολογικών σκέψεων 543 έως 563 της προσβαλλομένης αποφάσεως, στις οποίες η Επιτροπή έκρινε ότι η συμπεριφορά της Telefónica ήταν ικανή να περιορίσει τον ανταγωνισμό στις σχετικές αγορές.
- ⁹⁵ Δεδομένου ότι, κατά πάγια νομολογία, αν ορισμένες από τις αιτιολογικές σκέψεις μιας αποφάσεως δικαιολογούν επαρκώς, κατά νόμο, την εν λόγω απόφαση, οι τυχόν πλημμέλειες σε άλλες αιτιολογικές σκέψεις της προσβαλλομένης πράξεως δεν ασκούν, εν πάση περιπτώσει, επιρροή στο διατακτικό της (απόφαση του Πρωτοδικείου της 21ης Σεπτεμβρίου 2005, T-87/05, EDP κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. II-3745, σκέψη 144· βλ. επίσης, συναφώς, απόφαση του Δικαστηρίου της 12ης Ιουλίου 2001, C-302/99 P και C-308/99 P, Επιτροπή και Γαλλία κατά TF1, Συλλογή 2001, σ. I-5603, σκέψεις 26 έως 29), τα επιχειρήματα του Βασιλείου της Ισπανίας που αφορούν την έλλειψη αποδείξεως των συγκεκριμένων αποτελεσμάτων της συμπεριφοράς της Telefónica στην αγορά πρέπει να απορριφθούν ως αλυσιτελή όσον αφορά την απόδειξη της παραβάσεως κατά της οποίας βάλλει η υπό κρίση προσφυγή.
- ⁹⁶ Συνεπώς, το τρίτο σκέλος του δευτέρου λόγου ακυρώσεως του Βασιλείου της Ισπανίας, όπως αυτό προεκτέθηκε στη σκέψη 88, πρέπει να απορριφθεί, όπως και ο ανωτέρω λόγος ακυρώσεως στο σύνολό του.

Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά την ultra vires εφαρμογή του άρθρου 82 ΕΚ

- ⁹⁷ Το Βασίλειο της Ισπανίας υποστηρίζει ότι η Επιτροπή προέβη σε ultra vires εφαρμογή του άρθρου 82 ΕΚ.
- ⁹⁸ Με το υπόμνημα αντικρούσεως, η Επιτροπή προέβαλε ότι ο λόγος ακυρώσεως του Βασιλείου της Ισπανίας περί της ultra vires ασκήσεως της αρμοδιότητάς της δεν διευκρινίζει επαρκώς αν αφορά αναρμοδιότητα ή κατάχρηση εξουσίας. Συνεπώς, ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως θα μπορούσε να κριθεί απαράδεκτος λόγω της ελλείψεως σαφήνειας του δικογράφου της προσφυγής. Το δικόγραφο αυτό προσβάλλει τα δικαιώματα άμυνας, δεδομένου ότι η αναρμοδιότητα και η κατάχρηση εξουσίας υπόκεινται σε αυτοτελή κριτήρια εξετάσεως.
- ⁹⁹ Υπογραμμίζεται συναφώς ότι το Βασίλειο της Ισπανίας, με τα υπομνήματά του, προέβαλε πέντε επιχειρήματα προς στήριξη του λόγου ακυρώσεως που αφορά την ultra vires εφαρμογή του άρθρου 82 ΕΚ. Πρώτον, υποστηρίζει ότι η ισπανική κανονιστική ρύθμιση είναι σύμφωνη προς τους σκοπούς των ευρωπαϊκών οδηγιών. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή δεν έπρεπε να εκδώσει απόφαση βάσει του άρθρου 82 ΕΚ, αλλά όφειλε να εκδώσει απόφαση βάσει του άρθρου 226 ΕΚ ή να χρησιμοποιήσει έναν από τους μηχανισμούς τους οποίους προβλέπει το άρθρο 7 της οδηγίας-πλαίσου. Δεύτερον, το Βασίλειο της Ισπανίας υποστηρίζει ότι η Επιτροπή αντικατέστησε με ένα νέο κανονιστικό μοντέλο το υφιστάμενο στην Ισπανία κανονιστικό πλαίσιο. Τρίτον, η προσβαλλομένη απόφαση προκάλεσε μια κατάσταση που δεν συμβιβάζεται με τους σκοπούς της ρυθμιστικής πολιτικής την οποία οφείλουν να ακολουθούν οι ΕΡΑ και τα αποτελέσματα της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν είναι σύμφωνα προς τη «διεθνή ρυθμιστική πείρα». Τέταρτον, η Επιτροπή εμποδίζει de facto την ισπανική ΕΡΑ να επιτύχει

τους σκοπούς που θέτει το κανονιστικό πλαίσιο για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και η προσβαλλομένη απόφαση «αφήνει να εννοηθεί ότι η ρυθμιστική δραστηριότητα δεν τηρεί το άρθρο 82 ΕΚ». Τέλος, πέμπτον, παραβιάστηκε η αρχή της ειδικότητας, δεδομένου ότι η κανονιστική ρύθμιση που αφορά τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες υπερισχύει της ρυθμίσεως περί ανταγωνισμού.

- 100 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι τα επιχειρήματα των οποίων έγινε επίκληση στο πλαίσιο του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως προφανώς αφορούν, κατ' ουσίαν, είτε αναρμοδιότητα είτε κατάχρηση εξουσίας είτε ακόμη, μερικά εξ αυτών, παράβαση του άρθρου 82 ΕΚ.
- 101 Συναφώς, το Βασίλειο της Ισπανίας επισήμανε ρητώς στο υπόμνημα απαντήσεως και επιβεβαίωσε, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι στο πλαίσιο του υπό κρίση λόγου δεν προέβαλε την αναρμοδιότητα της Επιτροπής ούτε κατάχρηση εξουσίας, αλλά εφαρμογή του άρθρου 82 ΕΚ «που βαίνει πέραν του γράμματός του». Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση υποστήριξε επίσης, κατ' ουσίαν, ότι, σύμφωνα με τον λόγο ακυρώσεως, η Επιτροπή ενήργησε *ultra vires* παρεμβαίνοντας, οψίμως, σε μια επαρκώς ρυθμισμένη αγορά.
- 102 Ωστόσο, το Βασίλειο της Ισπανίας δεν παρέχει καμία ένδειξη ως προς τους λόγους για τους οποίους η Επιτροπή, εν προκειμένω, προέβη «σε εφαρμογή του άρθρου 82 ΕΚ που βαίνει πέραν του γράμματός του». Οσαύτως δεν επισήμανε ως προς τι τα επιχειρήματα των οποίων γίνεται επίκληση στο πλαίσιο του υπό κρίση λόγου διαφέρουν από αυτά των οποίων έγινε επίκληση στο πλαίσιο άλλων λόγων της υπό κρίση προσφυγής.
- 103 Πρέπει να υπομνησθεί ότι από το άρθρο 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου προκύπτει ότι το δικόγραφο της προσφυγής πρέπει να περιέχει το αντικείμενο της διαφοράς και συνοπτική έκθεση των ισχυρισμών των οποίων γίνεται επίκληση. Προς κατοχύρωση της ασφαλείας δικαίου και της ορθής απονομής της δικαιοσύνης, είναι αναγκαίο, προκειμένου μια προσφυγή να είναι παραδεκτή υπό το πρίσμα της διατάξεως αυτής, τα ουσιώδη πραγματικά και νομικά στοιχεία επί των οποίων αυτή ερείδεται να προκύπτουν, τουλάχιστον συνοπτικώς, πλην όμως κατά τρόπον συνεπή και κατανοητό, από το ίδιο το δικόγραφο (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 17ης Δεκεμβρίου 2010, T-369/08, EWRJA κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2010, σ. II-6283, σκέψη 48 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 104 Από τη νομολογία προκύπτει εξάλλου ότι η συνοπτική έκθεση των ισχυρισμών των οποίων γίνεται επίκληση πρέπει να είναι αρκούντως σαφής και ακριβής, ώστε να μπορεί ο μεν καθού να προετοιμάζει την άμυνά του, το δε Γενικό Δικαστήριο να κρίνει την προσφυγή, ενδεχομένως χωρίς να χρειαστεί πρόσθετες πληροφορίες. Ανάλογες προϋποθέσεις επιβάλλονται όταν προβάλλεται επιχείρημα προς στήριξη ισχυρισμού (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Δεκεμβρίου 2005, T-209/01, Honeywell κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. II-5527, σκέψη 55 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 105 Κατόπιν των ανωτέρω και δεδομένου ότι το Βασίλειο της Ισπανίας υποστήριξε ρητώς ότι δεν προβάλλει αναρμοδιότητα της Επιτροπής ούτε κατάχρηση εξουσίας, πρέπει να κριθεί ότι ο υπό εξέταση λόγος δεν παραθέτει νομικά επιχειρήματα τα οποία βάλλουν συγκεκριμένα κατά των διαπιστώσεων της προσβαλλομένης αποφάσεως. Συνεπώς, ο λόγος αυτός είναι υπερβολικά ασαφής προκειμένου να τύχει απαντήσεως, οπότε πρέπει να κριθεί απαράδεκτος (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση του Δικαστηρίου της 2ας Οκτωβρίου 2003, C-194/99 P, Thyssen Stahl κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. I-10821, σκέψεις 105 και 106).

Επί του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παραβίαση της αρχής της ασφαλείας δικαίου

- 106 Το Βασίλειο της Ισπανίας υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι η Επιτροπή, εκδίδοντας την προσβαλλομένη απόφαση, παραβίασε την αρχή της ασφαλείας δικαίου, δεδομένου ότι η απόφαση αυτή προϋποθέτει *ex post* αλλαγή του τρόπου κατά τον οποίο γίνεται αντιληπτό το καθορισθέν *ex ante* κανονιστικό πλαίσιο. Η προσβαλλομένη απόφαση αντιβαίνει στο κανονιστικό πλαίσιο βάσει του οποίου οι

επιχειρηματίες του τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών είχαν σχεδιάσει σημαντικές μακροπρόθεσμες επενδύσεις, πράγμα που δημιουργεί μεγάλη ανασφάλεια στους οικονομικούς φορείς. Μέσω της προσβαλλομένης απόφασης, η Επιτροπή κατέστη όργανο το οποίο είναι σε θέση να αναθεωρήσει τη διοικητική δράση των ΕΡΑ, πράγμα το οποίο έχει ως συνέπεια ότι επιβάλλεται διττή ρύθμιση των τιμών. Κατά την υπό εξέταση περίοδο, υπήρχε ακόμη στην Ισπανία πλούσια κανονιστική ρύθμιση *ex ante* και εναπέκειτο στη Επιτροπή, κατά το άρθρο 7 της οδηγίας-πλαίσιου, να ελέγχει τα κανονιστικά μέτρα που λαμβάνει η CMT. Η Επιτροπή δεν αντιτάχθηκε, μέσω ετησίων εκθέσεων υλοποίησης ή προσφυγής λόγω παραβάσεως κατά του Βασιλείου της Ισπανίας, στα ρυθμιστικά νομοθετήματα που κατάρτισε η CMT ούτε στη δράση της στην αγορά. Η προσβολή της ασφαλείας δικαίου θα έχει και «μελλοντικές συνέπειες», λαμβανομένων υπόψη των διαφορών που εκφράστηκαν στην προσβαλλομένη απόφαση όσον αφορά τον ορισμό των αγορών ή τη μεθοδολογία αναλύσεως που επιτρέπεται να χρησιμοποιούν οι ΕΡΑ στο πλαίσιο της ρυθμίσεως *ex ante*.

- ¹⁰⁷ Η αρχή της ασφαλείας δικαίου επιβάλλει να είναι οι κανόνες δικαίου σαφείς και ακριβείς, έχει δε ως σκοπό να διασφαλίζει το προβλέψιμο των καταστάσεων και των εννόμων σχέσεων τις οποίες διέπει το δίκαιο της Ένωσης (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Νοεμβρίου 2008, C-158/07, Förster, Συλλογή 2008, σ. I-8507, σκέψη 67· αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 12ης Δεκεμβρίου 2007, T-308/05, Ιταλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2007, σ. II-5089, σκέψη 158, και της 13ης Νοεμβρίου 2008, T-128/05, SPM κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, που δεν έχει δημοσιευθεί στη Συλλογή, σκέψη 147).
- ¹⁰⁸ Η αρχή αυτή δεν παραβιάστηκε εν προκειμένω. Συγκεκριμένα, όπως επισημαίνει η Επιτροπή, ο λόγος ακυρώσεως του Βασιλείου της Ισπανίας στηρίζεται στην εσφαλμένη υπόθεση ότι η Επιτροπή τροποποίησε *ex post* το κανονιστικό πλαίσιο, πράγμα το οποίο δεν αποδείχθηκε.
- ¹⁰⁹ Πρώτον, διαπιστώνεται ότι η τομεακή ρύθμιση στην οποία αναφέρεται το Βασίλειο της Ισπανίας ουδόλως επηρεάζει την αρμοδιότητα την οποία η Επιτροπή αντλεί απευθείας από το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτου κανονισμού εφαρμογής των άρθρων [81 ΕΚ] και [82 ΕΚ] (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 25), και, από 1ης Μαΐου 2004, από το άρθρο 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 1/2003, προς διαπίστωση των παραβάσεων των άρθρων 81 ΕΚ και 82 ΕΚ (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 10ης Απριλίου 2008, Deutsche Telekom κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 60, σκέψη 263).
- ¹¹⁰ Συγκεκριμένα, όπως επισημάνθηκε ήδη στη σκέψη 56 ανωτέρω, οι κανόνες περί ανταγωνισμού της Συνθήκης ΕΚ συμπληρώνουν, μέσω *ex post* ελέγχου, το ρυθμιστικό πλαίσιο που έχει θεσπίσει ο νομοθέτης της Ένωσης ώστε να ρυθμίσει *ex ante* τις αγορές των τηλεπικοινωνιών (απόφαση της 14ης Οκτωβρίου 2010, Deutsche Telekom κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 50, σκέψη 92).
- ¹¹¹ Δεδομένου ότι η Telefónica διέθετε περιθώριο ελιγμών προκειμένου να αποφύγει τη συμπίεση των περιθωρίων κέρδους (βλ. και τις σκέψεις 27 και 50 ανωτέρω), η επικρινόμενη με την προσβαλλομένη απόφαση συμπεριφορά της ενέπιπτε στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 82 ΕΚ (βλ. επίσης, υπό την έννοια αυτή, προτάσεις του γενικού εισαγγελέα J. Mazák στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 14ης Οκτωβρίου 2010, Deutsche Telekom κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 50, σημεία 15 και 19).
- ¹¹² Επιπλέον, το εν λόγω κανονιστικό πλαίσιο δεν μπορεί να θέσει υπό αμφισβήτηση, όσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου 82 ΕΚ, την κατανομή των αρμοδιοτήτων που καθορίζονται σε επίπεδο πρωτογενούς δικαίου με τα άρθρα 83 ΕΚ και 85 ΕΚ (βλ., επίσης, προτάσεις του γενικού εισαγγελέα J. Mazák στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 14ης Οκτωβρίου 2010, Deutsche Telekom κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 50, σημείο 19).

- 113 Δεύτερον, το Βασίλειο της Ισπανίας δεν μπορεί να προβάλλει ότι εναπέκειτο στη Επιτροπή, κατά το άρθρο 7 της οδηγίας-πλαίσου, να ελέγχει τα ρυθμιστικά μέτρα που λαμβάνει η CMT. Συγκεκριμένα, όπως επισήμανε η Επιτροπή με τα υπομνήματά της, μόνον τα μέτρα που ελήφθησαν τον Ιούνιο του 2006, κατόπιν της θέσεως σε εφαρμογή εκ μέρους της CMT του νέου ρυθμιστικού πλαισίου για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή με τη διαδικασία που προβλέπει το εν λόγω άρθρο.
- 114 Τρίτον δεν μπορεί να κριθεί ότι η προσβολή της ασφαλείας δικαίου θα έχει «μελλοντικές συνέπειες», λαμβανομένων υπόψη των διαφορών που εκφράσθηκαν στην προσβαλλομένη απόφαση όσον αφορά τον ορισμό των αγορών ή τη μεθοδολογία ανάλυσεως που επιτρέπεται να χρησιμοποιούν οι ΕΡΑ στο πλαίσιο της ρυθμίσεως ex ante. Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει ιδίως από το άρθρο 15 της οδηγίας-πλαίσου, ο ορισμός των αγορών προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών τα χαρακτηριστικά των οποίων είναι δυνατόν να δικαιολογούν την επιβολή των κανονιστικών υποχρεώσεων που ορίζονται στις ειδικές οδηγίες δεν επηρεάζει τις αγορές που, ενδεχομένως, προσδιορίζονται από το δίκαιο περί ανταγωνισμού, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις. Ομοίως, το σημείο 28 των κατευθυντηρίων γραμμών της Επιτροπής για την ανάλυση αγοράς και την εκτίμηση της σημαντικής ισχύος στην αγορά βάσει του κοινοτικού πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (ΕΕ 2002, C 165, σ. 6), διευκρινίζει ότι οι αγορές όπως καθορίζονται στο νέο κανονιστικό πλαίσιο για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών μπορούν, σε ορισμένες περιπτώσεις ακόμη και σε παρεμφερείς τομείς, να διαφέρουν από τις αγορές που ορίζονται από τις αρχές ανταγωνισμού.
- 115 Τέλος, τέταρτον, μολονότι το Βασίλειο της Ισπανίας υποστηρίζει ότι η Επιτροπή όφειλε να ασκήσει προσφυγή λόγω παραβάσεως κατ' αυτού, δυνάμει του άρθρου 226 ΕΚ, αν είχε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι οι αποφάσεις της CMT, ως οργάνου ενός κράτους μέλους, δεν καθιστούσαν δυνατή την αποφυγή της συμπίεσεως των περιθωρίων κέρδους και, ως εκ τούτου, δεν ήταν σύμφωνες προς το προπαρατεθέν ρυθμιστικό πλαίσιο, επισημαίνεται, αφενός, ότι στην προσβαλλομένη απόφαση η Επιτροπή δεν προέβη στη διαπίστωση αυτή. Αφετέρου, εν πάση περιπτώσει, ακόμη και αν υποθεθεί ότι η CMT παρέβη κανόνα του δικαίου της Ένωσης και ότι η Επιτροπή μπορούσε για τον λόγο αυτό να κινήσει διαδικασία λόγω παραβάσεως κατά του Βασιλείου της Ισπανίας, τα ενδεχόμενα αυτά ουδόλως είναι ικανά να επηρεάσουν τη νομιμότητα της προσβαλλομένης αποφάσεως. Συγκεκριμένα, με την απόφαση αυτή η Επιτροπή απλώς περιορίστηκε στη διαπίστωση ότι η Telefónica παρέβη το άρθρο 82 ΕΚ, διάταξη που αφορά όχι τα κράτη μέλη αλλά μόνον τους επιχειρηματίες (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 10ης Απριλίου 2008, Deutsche Telekom κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 60, σκέψη 271). Εξάλλου, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, στο πλαίσιο του συστήματος που καθιερώνει το άρθρο 226 ΕΚ, η Επιτροπή διαθέτει διακριτική ευχέρεια για την άσκηση προσφυγής λόγω παραβάσεως και δεν εναπόκειται στα δικαιοδοτικά όργανα της Ένωσης να κρίνουν τη σκοπιμότητα ασκήσεως της εξουσίας αυτής (απόφαση της 14 Οκτωβρίου 2010, Deutsche Telekom κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 50, σκέψη 47).
- 116 Επομένως, ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του πέμπτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης

- 117 Το Βασίλειο της Ισπανίας υποστηρίζει ότι η Επιτροπή, παραβαίνοντας το κανονιστικό πλαίσιο με την έκδοση αποφάσεως σε τομέα που είχε ήδη ρυθμιστεί από τη CMT, παραβιάζει την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης έναντι όχι μόνον του επιχειρηματία που υφίσταται κυρώσεις, αλλά και των λοιπών επιχειρηματιών της αγοράς αυτής, οι οποίοι νόμιζαν ότι ενεργούσαν υπό την προστασία του τομεακού πλαισίου χονδρικής προσβάσεως το οποίο έχει θεσπίσει η CMT. Η παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης είναι ιδιαιτέρως σαφής στο μέτρο που η CMT είχε ήδη λάβει ad hoc μέτρα αφορώντα τις εμπορικές προσφορές της Telefónica. Ως εκ τούτου, η προσβαλλομένη απόφαση αντιβαίνει στην αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης

εμπιστοσύνης, διότι με αυτήν κρίνεται ότι το γεγονός ότι ένας επιχειρηματίας προσαρμόζεται στο πλαίσιο που καθιερώνει μια ΕΡΑ δεν αρκεί για να τεκμαίρεται ότι η συμπεριφορά του είναι σύμφωνη με το δίκαιο.

- 118 Υπενθυμίζεται ότι η δυνατότητα επικλήσεως της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης παρέχεται σε κάθε επιχειρηματία στον οποίο ένα κοινοτικό όργανο δημιούργησε βάσιμες προσδοκίες. Επίσης, τίποτα δεν απαγορεύει σε ένα κράτος μέλος να ισχυριστεί, στο πλαίσιο προσφυγής ακυρώσεως, ότι μια πράξη των κοινοτικών οργάνων προσβάλλει τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ορισμένων επιχειρηματιών (αποφάσεις της 19ης Νοεμβρίου 1998, C-284/94, Ισπανία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1998, σ. I-7309, σκέψη 42, και της 10ης Μαρτίου 2005, C-342/03, Ισπανία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2005, σ. I-1975, σκέψη 47 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 119 Ωστόσο, όταν οι εν λόγω επιχειρηματίες είναι σε θέση να προβλέψουν τη θέσπιση μέτρου της Ένωσης δυνάμενου να βλάψει τα συμφέροντά τους, δεν μπορούν να επικαλεστούν την αρχή προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης (βλ. απόφαση της 10ης Μαρτίου 2005, Ισπανία κατά Συμβουλίου, προπαρατεθείσα στη σκέψη 118, σκέψη 48 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 120 Εν προκειμένω, έχει ήδη επισημανθεί στις σκέψεις 109 έως 111 ανωτέρω ότι η τομεακή κανονιστική ρύθμιση στην οποία αναφέρθηκε το Βασίλειο της Ισπανίας ουδόλως επηρεάζει την αρμοδιότητα της Επιτροπής προς διαπίστωση των παραβάσεων των άρθρων 81 ΕΚ και 82 ΕΚ και ότι η επικρινόμενη με την προσβαλλομένη απόφαση συμπεριφορά της Telefónica ενέπιπτε στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 82 ΕΚ. Συνεπώς, η παρέμβαση της Επιτροπής βάσει του άρθρου 82 ΕΚ δεν μπορεί να θεωρηθεί ως απρόβλεπτη.
- 121 Επιπλέον, μολοντί, βεβαίως, όπως υποστηρίζει το Βασίλειο της Ισπανίας, η CMT πράγματι έλαβε ad hoc μέτρα αφορώντα τις εμπορικές προσφορές της Telefónica, ιδίως προκειμένου να αποφύγει τη συμπίεση των περιθωρίων κέρδους, υπενθυμίζεται ότι η CMT δεν είναι αρχή ανταγωνισμού, αλλά ρυθμιστική αρχή, και ότι ουδέποτε παρενέβη για να διασφαλίσει την τήρηση του άρθρου 82 ΕΚ ούτε εξέδωσε αποφάσεις αφορώσες τις επικρινόμενες με την προσβαλλομένη απόφαση πρακτικές (αιτιολογικές σκέψεις 678 και 683 της προσβαλλομένης απόφασεως). Εξάλλου, όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 52 ανωτέρω, το Βασίλειο της Ισπανίας δεν αμφισβήτησε ότι η CMT ουδέποτε ανέλυσε την ύπαρξη συμπίεσεως των περιθωρίων κέρδους, κατά τη διάρκεια της παραβάσεως, μεταξύ του εθνικού προϊόντος χονδρικής της Telefónica και των προϊόντων λιανικής της και ότι η ανάλυση της συμπίεσεως των περιθωρίων κέρδους μεταξύ του περιφερειακού προϊόντος χονδρικής της Telefónica και των προϊόντων λιανικής της ουδέποτε πραγματοποιήθηκε βάσει του πραγματικού ιστορικού κόστους της ενδιαφερομένης, αλλά βάσει εκτιμήσεων ex ante (αιτιολογικές σκέψεις 726 και 727 της προσβαλλομένης απόφασεως).
- 122 Υπό τις συνθήκες αυτές, ούτε οι αποφάσεις της CMT ούτε το κανονιστικό πλαίσιο που αυτή καθιέρωσε ήταν δυνατό να θεμελιώσουν τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη της Telefónica ούτε άλλων επιχειρηματιών, ως προς το ότι κάθε συμπεριφορά σύμφωνη προς τις εν λόγω αποφάσεις ή προς το εν λόγω κανονιστικό πλαίσιο είναι σύμφωνη προς το άρθρο 82 ΕΚ.
- 123 Συνεπώς, ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί, καθώς και η προσφυγή στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 124 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.
- 125 Δεδομένου ότι το Βασίλειο της Ισπανίας ηττήθηκε, πρέπει να καταδικασθεί στα δικαστικά έξοδα σύμφωνα με το σχετικό αίτημα της Επιτροπής.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (όγδοο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή.**
- 2) Καταδικάζει το Βασίλειο της Ισπανίας στα δικαστικά έξοδα.**

Truchot

Martins Ribeiro

Kanninen

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 29 Μαρτίου 2012.

(υπογραφές)